VIAȚA ILUSTRATĂ

ANUL I. Nr. 10 DECEMVRIE 1934

GHEORGHE RUSSU: MAICA DOMNULUI

Anul I Sibiu, Decemvrie 1934 Nr. 10

VIAȚA ILUSTRATĂ

Director: NICOLAE COLAN

VINE CRĂCIUNUL

Astăzi s'a născut Cel fără 'nceput...

Acesta-i adevărul cel mare pe care-l vestesc copilaşii în seara de Crăciun, colindând fiecare casă de creştin dreptcredincios. Şi vestirea lor îmbujorează inimile cucernice, învăluite'n taina candelei de sub icoana 'mpodobită cu ştergar românesc.

Bucuria este mare. Şi e 'ntreagă a *sufletului.* Poate deaceea şi este aşa de discretă, aşa de învăluită în mister. Căci numai trupul e gălăgios. Sufletul e discret: îşi *şopteşte* mai mult marile sale bucurii ca şi marile sale dureri.

Praznicul e covârşitor. Făgăduinţa lui Dumnezeu trimisă ca o mângăiere fiilor săi căzuţi în păcatul neascultării, s'a *împlinit:* „Astăzi s'a născut cel fără 'nceput, cum au spus prorocii". *Cum au spus prorocii,* căci minunea milotivirii dumnezeeşti faţă de fiii pământului o văzuse prorocul Isaia cu sute de ani înainte. Şi o vestise cu certitudinea faptei împlinite: „Norodul ce şedea în întunerec a văzut lumină mare şi celorce şedeau în umbra morţii lumină le-au răsărit".

Naşterea Domnului. Mozaic din veacul XII

Lumina era Hristos cel născut din fecioara Maria. El va lumina drumul vieţii oamenilor, îndreptându-l spre limanurile fericirii celei vecinice. Cu evanghelia lui, cu viaţa lui, cu moartea lui, cu învierea lui deopotrivă.

Povăţuitori cu vorba a mai avut lumea. Dar cei mai mulţi au fost măcar în parte orbi. Şi orb pe orb dacă povăţueşte, amândoi vor cădea'n groapă. Hristos va povăţui însă pe „ceice şed în întunerec", cu lumina neumbrită a înţelepciunii sale dumnezeeşti şi cu pilda vieţii sale jertfelnice până la moartea pe cruce. Cu această pildă va covârşi el toată slava înţelepţilor lumii, vădindu-se nu ca un mare îndrumător, ci ca unicul Mântuitor al unei omeniri robite păcatului şi morţii.

*

S'a născut în iesle de dobitoace. Ca şi prin naştere să arete oamenilor că numai smerindu-te şi slujind ajungi a fi cu adevărat vrednic de mărire şi domnie. Cei dintâi prieteni i-au fost tot dobitoacele, cari l-au încălzit cu răsuflarea lor şi l-au învăluit în privirile lor mirate. Prietenia oamenilor a venit mai târziu; şi cu câtă zgârcenie! Deocamdată îl păştea mânia vicleană a lui Irod. Dintre oamenii de rând numai smeriţii păstori i s'au închinat. Păstorii cari s'au întâmplat să fie prin părţile locului. Iar dintre împăraţi — cei trei crai *dela răsărit.* (A fost un semn!). Dar închinarea păstorilor şi a crailor era îndepărtatul preludiu al închinării ce va veni odată din partea întregii lumi care-şi va vrea sufletul robit lui Dumnezeu, nu diavolului. Dupăcum un semn a fost şi îngerescul cor care umplea taina nopţii boltindu-se deasupra peşterii, în valuri de glasuri argintii, venite de pe alte tărâmuri: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pământ pace"...

Căci într'adevăr pace a adus Hristos în lume: A împăcat pe Dumnezeu cu oamenii — şi pe-aceştia întreolaltă. Ci pacea aceasta nu-şi arată rodurile reale decât în sufletele celorce primesc pe Hristos şi-i ascultă izbăvitoarele sale poveţe; în sufletele în

cari se naşte Hristos înoindu-le prin harul lui sfinţitor. Incă marele mistic Angelus Silesius spunea cu dreptate:

De s'a născut Hristos numai în Vifleem şi nu în tine, tu eşti pierdut pe veci.[1]

Aud oare noroadele pământului solia îngerească din noaptea de Crăciun? Aud oare această solie, măcar noroadele creştine?

Deschide-le Doamne, urechile. Ca să amuţească'n lume armele ucigaşe — cele sufleteşti şi cele trupeşti deopotrivă — şi ca să se sălăşuiască între oameni pacea în care — după cuvântul profetului tău — „lupul va paşte împreună cu mielul... şi-un prunc mic îi va păzi... şi nu-i vor face nici un rău"... Şi-n care neamurile-şi „vor face din săbii fiare de plug şi din suliţe seceri... şi nu vor mai învăţa a se bate"... (Isaia), ci vor mări pe Fiul tău, ca pe Împăratul păcii şi Mântuitorul sufletelor noastre.

NICOLAE COLAN

[1] „Wird Christus nur in Betlehem geboren
Und nicht in dir, so bist du ewiglich verloren"...

PREASFÂNTA FECIOARĂ

„PANAGHIA"

Grigorie T. Marcu

Nume scump şi venerat, nelipsit de pe buzele nici unuia dintre orientalii cari au cunoscut lumina Evangheliei şi binefacerile vieţii sădite de ea pe pământurile acelea scăldate de-un soare rebel.

Panaghia, Atotsfânta Fecioară, Maica lui Dumnezeu, care nu peste multe zile va naşte minunat pe Izbăvitorul lumii, s'a părut a fi celui ce scrie şi multora, în Orientul creştin, cea mai populară sfântă dintre privilegiaţii ierarhiei cereşti în fruntea cărora, Ea, Nevinovăţia întruchipată, expresia desăvârşită a Mamei conştiente de măritu-i rost în lume, şade de veacuri multe. Căuta-vom, în cele ce urmează şi după putinţa asprelor noastre cuvinte, să descifrăm, în puţine rânduri, închinarea ce I se aduce din veac pe acele meleaguri exotice, unde pietatea sufletelor mângâiate de Ea, se revarsă ca o ploaie de trandafiri la picioarele icoanelor ce-I schiţează figura de-o puritate şi-o graţie îngerească.

Mă încumet la aşa ceva cu oarecare teamă. Şi cu tot dreptul: când alte minţi cu alte posibilităţi de simţire şi de vocabular au scris atâta şi totuşi atât de puţin mulţumitor despre Aceea care pământeasca-I viaţă şi-a trăit-o în desăvârşită taină cum tainic trăieşte între noi numai floarea rară a virtuţii integrale. Giovanni Papini, acest mare chinuit şi mare artist al Italiei desmetecite, în cartea lui „Viaţa lui Isus", se arată preocupat de acest gând îndrăzneţ şi afirmă cu destulă grijă, că ar vrea să scrie o carte despre Sfânta Fecioară şi să spună într'ânsa ceeace nimeni n'a spus vreodată despre Ea. Când izvorât tocmai din constatarea de mai sus, pe care, dupăce am împrumutat-o dela el, am sfârşit prin a mi-o însuşi în întregime.

MARIA, MAMA LUI ISUS

După legea şi datinile poporului iudeu, căsătoria era un act de mare cinste, iar sfânta povară a mamei care aşteaptă un copil, o aleasă favoare din partea Cerului şi din partea oamenilor, o onoare de care femeile sterpe nu se puteau împărtăşi nicidecum. Aceasta, din pricină că potrivit făgăduinţei Tatălui ceresc, Mesia avea să se nască din mijlocul acestui popor. Şi că, atunci, pântecele oricăreia dintre femeile israelite putea să fie învrednicit de Dumnezeu să nască pe mult aşteptatul Mântuitor. De aceea, la ei, maternitatea a fost totdeauna o glorie şi fiecare mamă tresărea la gândul că ar putea să dea naştere unui fiu. De aceea femeile sterpe erau înconjurate de ură şi oprobiu.

Se pot imagina, deci, sentimentele cu cari fiica drepţilor Ioachim şi Ana aştepta căsătoria. Cerul a ales-o pentru isbăvitoarea naştere a Fiului lui Dumnezeu, aşa cum mărturiseşte Evanghelia. Şi fructul acestei naşteri, a revoluţionat lumea. Articolul nostru ne obligă să ne reţinem puţin asupra unei laturi a acestei revoluţii. Tocmai aceea care obligă femeile creştine la atâta recunoştinţă faţă de dumnezeeasca lor protectoare. Diferenţa care sare'n ochi mai întâi între religiunile păgâne şi creştinism, este că în cele dintâi tatăl, învestit cu puteri nelimitate, era totul; pentrucă, după Aristotel, el era singurul creator. Mama era numai nutritoare. Creştinismul a pus mama şi copilul în drepturile lor fireşti. „Copilul nu este reprezentat în pictură şi sculptură alături de mama lui, decât dela venirea lui Hristos încoace. O femee purtând copilul în braţe, Fecioara Maria purtând pe pruncul Isus, aceasta-i mai mult decât un simbol artistic: este o revoluţie în idei şi în moravuri".

Sfintele Evanghelii sunt foarte sgârcite în re-

ferințele ce ni le dau asupra Sfintei Feciare Maria. Rolul Ei s'a limitat la naşterea lui Mesia. In aceasta stă gloria Sa. Mântuitorul însuşi declară mai fericiți decât chiar Preacurata pe cei ce ascultă cuvântul lui Dumnezeu şi-l păzesc pre el. (Luca, 11, 27—28). In viața lui Isus, cu mărunte excepții (la nunta din Cana Galileii, de pildă), Fecioara nu apare decât în clipele de mari încercări pentru El şi pentru sufletul Ei de mamă, care a suferit real, omeneşte ascuţişul de sabie al durerii, in timpul calvarului. N'a nutrit ambiţii pentru Fiul Său, ca mama fiilor lui Zevedeiu. Şi-a consumat în taină durerea-i intimă de mamă pentru Cel care Mântuitor fiind lumii, Ei i-a fost un fiu incomparabil. Creştinătatea o cinsteşte unanim ca sfântă. A face mai mult — a afirma bunăoară că Ea însăşi a fost concepută în pântecele mamei Sale, Sfânta Ana, în mod minunat, cum susțin romano-catolicii oficial, dela 1854 (dogma concepției imaculate) — e o eroare. Cultul Ei, cu vremea, a luat proporții magnifice, în toată lumea creştină. Proporțiile cele reale, le-a luat însă numai în creştinătatea ortodoxă răsăriteană care, fără a comite greşeli fundamentale de credință ca apusenii, a manifestat față de Ea un ataşament pe care nici o altă fracțiune a creştinătății nu l'a depăşit vreodată în sinceritate, în risipă de suflet şi corectitudine de închinare.

PANAGHIA LA BIZANȚ

Un incident petrecut la Constantinopol, în toiul luptelor christologice, ilustrează elocvent devoțiunea lumii creştine greco-romane, către Preacurata. Patriarhul eretic Nestorie, cel condamnat de sinodul III ecumenic, la Efes (431), din pricină că tăgăduia Fecioarei Maria numirea şi calitatea de „Născătoare de Dumnezeu" — susținând că ea a dat naştere numai unei creaturi, de carne, trupeşti, în care apoi s'a sălăşluit Cuvântul — pe când îşi făcea debutul cu erezia sa, se hotărî odată să o predice în biserică. Un glas se ridică dintre ascultători — cel al scolasticului Eusebiu — şi-l apostrofă cu aceste grele cuvinte: „Tu reînoieşti erezia lui Pavel de Samosata"! Şi poporul, aplaudând pe întrerupător, dezertă în cea mai mare parte din biserică. [1]

Protectoare a lumii bizantine în genere, Ea e „aliata invincibilă a împăratului şi tovarăşa lui în comandarea armatelor, cari sub semnul Crucii, sub protecția lui Hristos, a marilor sfinți ostaşi şi mai cu seamă a Ei, luptă pentru apărarea Creştinătății. [2] *Grosul poporului freamătă de credința în*

[1] *Cf. E. Mercier. — La spiritualité byzantine, Paris, 1934; pag. 86.*

[2] *Cf. Gh. Diehl — Byzance, Grandeur et décadence — Paris. 1930, pag. 42.*

Biserica Panaghia din Tesalonic

ajutorul sfintei Fecioare. Un bizantin — şi-un grec din zilele noastre — şopteşte în tot momentul implorarea „Panaghia mu"! (Atotsfânta mea) cu aceeaşi delicată simțire cu care țăranul nostru spune un: „Doamne-ajută"! Şi ajutorul ei e nelipsit şi generos, totdeauna. Cele mai grațioase altare, cele mai de gust biserici presărate pe'ntreg pământul Orientului creştin, sunt închinate Ei.

Vraja bunătății şi binefacerile Ei, s'au prelungit peste clocotul veacurilor, până'n zilele noastre. Pretutindeni pe unde m'a purtat neastâmpărul şi studențeştile mele posibilități materiale, în anul trecut, i-am găsit chipul îngropat în darurile de aur, argint şi ceară ale celor cari prin rugăciune au căpătat dela Ea folosință în nevoile lor. La Atena, la Salonic în Macedonia, sus la Athos şi până în delicata insulă „a florilor", Zante-le mângâiat de apele pacinice ale Mării Ionice, purtarea Ei de grijă, a creiat şi întreține în sufletele credincioşilor speciale sensibilități pentru cultul Său. In locul Hristosului de tinichea spânzurat pe crucile biciuite de vânturi şi ploi dela noi din țară, sub soarele Orientului străjueşte la răspântii şi'n porțile oamenilor evlavioşi, Panaghia, purtând în brațe pe Alfa şi Omega (Hristos).

PANAGHIA LA ATHOS

Am anticipat în numărul pe Noemvrie, ce-l datoreşte Sfântul Munte Athos Fecioarei Maria: însăşi existența lui de astăzi şi din istorie. Panaghia, acolo, în icoane de dimensiuni impunătoare şi acoperită cu nişte perdele manevrate de-un dispozitiv special pentru descoperire şi acoperire, străjueşte deasupra oricărei intrări în curțile sfintelor lăcaşuri, cu excepția câtorva mănăstiri cari obligate de numele ce-l poartă — ca „Pantocrator" de pildă — te întimpină în acelaş loc, cu icoana lui Hristos-Rege. Icoanele făcătoare de minuni — de cari poți număra multe — sunt de-o bogăție în podoabe şi-o lucrătură artistică ce refuză veştmântul indiscret al cuvintelor! Iar slujbele întru

pomenirea Ei, retnvie pompa tulburătoare a Bizanțului vremurilor de splendoare, tn toată neasemuita ei majestate. Am fost fericit să văd una din aceste slujbe ce țin netntrerupt de seara până a doua zi către amiazi, tn vara aceasta, când mănăstirea Iviron dela Athos, a cărei patroană este, săvârșia praznicul Adormirii Maicii Domnului (15 August). Sufletul meu va păstra deapururi proaspete emoțiile ce l-au biciuit tn acea noapte senină și blândă, când numai laudele gurilor a zeci de călugări și zdrobirea inimilor mulțimii de pelerini, ca o jertfă bine primită, tnecau Cerul, aruncând punte tntre vremelnicie și eternitate, preamărind pe Fecioara, „Panaghia atât de scumpă inimii oricărui bizantin".

•

Am socotit că nu pot aduce din parte-mi un mai potrivit prinos tmplinirii minunate din Vifleemul mântuirii neamurilor, a cărei pomenire se apropie, decât tnfățișând, după smerita mea pricepere, câteva aspecte ale devoțiunii cu care o lume de cea mai autentică lege ortodoxă răsăriteană se'ndreaptă către slăvita Stăpână, Ocrotitoarea noastră a tuturor și Ajutătoarea celor mulți și obidiți. Ca să ne'ndemne la mai multă tncredere tn sprijinul ce-l putem dobândi de dincolo de lume mai sigur și mai eficace ca de oriunde altundeva. Și la o mai fierbinte implorare a binecuvântărilor pe cari Preacurata le revarsă generos peste stricăciunea noastră.

GRIGORIE T. MARCU

Moș Crăciun

Iarna'n portu-i de mireasă
Este azi în plină floare,
Iar beteala ei de aur
O gătește mândrul soare.

Moș Crăciun, cu barba ninsă,
Surâzând cu bunătate,
A pornit pe cale 'ntinsă
Să ne vie pe 'nserate...

Brad frumos, cu dragi nimicuri,
Poartă bunul Crai în spate.
Mici noroade ard de doru-i
Așteptându-l să s'arate

Cu privirile aprinse,
Număr clipele în gând,
Repede să treacă vremea
Ca să vie mai curând.

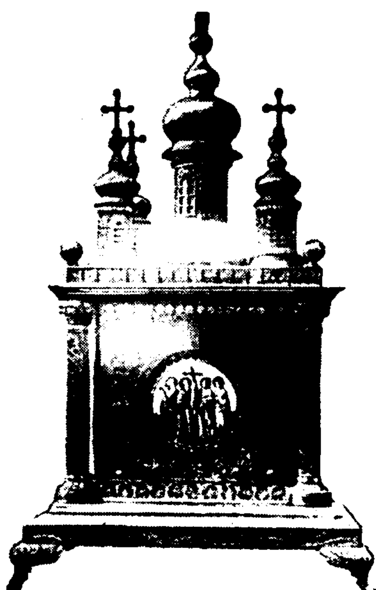
Moș Crăciun, cu dalbe plete,
Cu surâsul tău deschis,
Arătare minunată
Făurită dintr'un vis,

Tu ești basmul care legeni
Anii plini de gingășii...
Unde este vârsta dragă,
Când te așteptam să vii?

DAFNA-BLAGAIANA

FLORI CREȘTINE

CINE VA RABDA PÂNĂ LA SFÂRȘIT...

Chivot de argint aurit din veacul XVIII. Mănăstirea Secu

Un prieten îmi istorisea:

„Eram într'o stațiune climaterică... Mă dusesem să dau puțină odihnă trupului acesta neputincios... Găsisem o odaie retrasă și tăcută. Eram mulțumit. Dar mulțumirea mea fu de scurtă viață, căci chiar din cea dintâi zi se risipi. Deasupra odăii mele stătea un chiriaș a cărui servitoare se scula înainte de zori și începea o bocăneală atât de mare, că mă trezea din somn — iar seara prelungea veghea până târziu, spălând dușumelele și bocănind din nou așa de tare, că nu puteam adormi...

Atunci, m'am răsvrătit — și în cea dintâi pornire, i-am trimis răspuns să înceteze, că de nu... Și am amenințat-o...

Femeia însă, își căută de treabă...

Amenințarea mea nu avusese nici o roadă...

Atunci, mi-am zis: „voi răbda"...

Duhul meu a început o lungă convorbire cu sine, și din această de nimeni cunoscută convorbire eșiau hotărâri și lucruri care mă uimeau.

La început răbdarea mea, nefiind de cât numai o părere de răbdare, a fost, firește, nefolositoare.

Era, mai mult, o lașitate...

Femeia mă întâlnea în drumul ei și se uita chiorâș la mine — și... bocănea mai departe deasupra odăii mele.

Cercetându-mi lăuntrul cu mai mare băgare de seamă, mi-am zis: „Ce-ar fi, dacă răbdării i-aș adăuga o picătură de bunătate?"

Sforțarea a fost grea, dar am izbutit să adaog răbdării licoarea susnumită. „Ce poate ști o servitoare, — o *biată* servitoare năcăjită?" — și a doua zi

când am întâlnit-o, i-am zâmbit... Femeia m'a privit ca speriată...

Seara şi dimineaţa următoare, nu ştiu, dar mi s'a părut, vag, că zgomotul e ceva mai asurzit... Părea că paşii şi loviturile sunt mai păzite...

Şi iar am stat de vorbă cu mine: „M'am simţit aşa de bine, fiindcă am fost bun"...

Gustul de a fi mai bun s'a mărit atunci... „Răbdării mele îi voi adăuga şi mai multă bunătate, chiar un strop de iubire, de voi putea"... Gândul acesta îmi fu, deodată, aşa de drag, că mulţumi-i lui Dumnezeu că mi l-a dat.

Peste câteva zile, mă întâlnii din nou cu servitoarea. Acum, ea îmi zâmbi, cu un fel de palidă supunere în privire... Mersei către ea şi-i spusei:

— „Iţi mulţumesc"...

Ea se uită mirată la mine, ca pentru a-mi spune: „de ce?"

Zisei repede:

— „Nu se mai aud zgomotele... şi pot să mă odihnesc... Iţi mulţumesc"...

Şi-i întinsei mâna.

Ea avu o ezitare. Eu ţineam mereu mâna întinsă.

Cu greutate mi-o dădu, plecându-şi privirea în pământ.

In seara aceea — şi în dimineaţa următoare, n'am mai auzit nici un zgomot. Am dormit uşor şi lin, ca în braţele lui Dumnezeu.

Iar într'o dimineaţă, pe când un copil sculat cu noaptea în cap făcea larmă prin vecini, am auzit glasul servitoarei dela etaj strigându-i surd şi şuerat:

— „St! Taci din gură, — doarme domnul dela parter"...

Cu sufletul plin de recunoştinţă, am mulţumit lui Dumnezeu că mi-a trimes o încercare, din care am putut să învăţ a răbda — şi iubind pe cel prin care mi-a venit încercarea, să-l pot face bun şi pe el"...

ORBUL CARE VEDE

Era un om care vedea foarte bine. Vedea cu mare uşurinţă toate celea, iar când eşea la câmp putea să zărească rândunica la mare depărtare.

El vedea, deasemenea, cum oamenii petrec şi strigă, cum fură şi mint, dar nu află în nici un chip că acestea ar fi neplăcute lui Dumnezeu.

Iar când trecea prin dreptul bisericii, el o vedea că e din piatră şi cărămidă, dar râdea zicând:

— „Ce-or fi văzând oamenii în aceasta?"

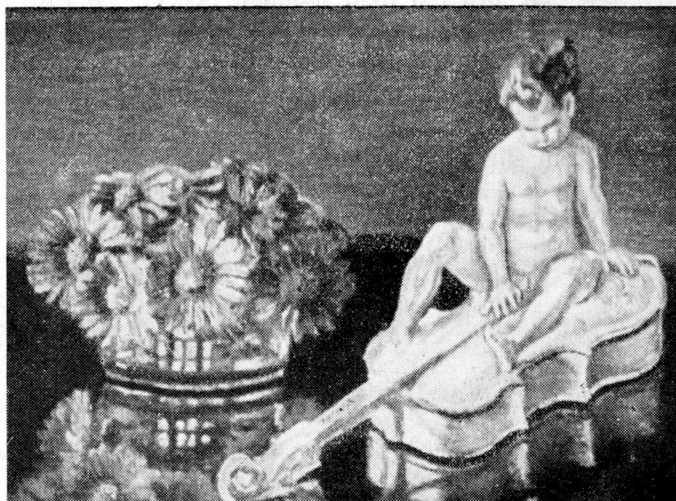
El „nu vedea" nimic. Se mira — şi batjocorea:

— „Nişte proşti — şi nişte fricoşi... Ce-mi trebue mie asemenea lucru?"

Şi se veselea foarte tare, când socotea astfel. Se simţea tare şi clar-văzător.

Căina pe „ceilalţi", zicându-le:

— „Sărmani orbi!"...

Tina: Toamnă târzie

Şi-a trecut o vreme.

Celce vedea bine, credea că a limpezit toate încurcatele întrebări ale vieţii acesteia omeneşti.

Dar, în drum, s'a întâmplat ceva.

Omul acela tare a început a nu mai vedea.

Zi cu zi, vederea lui asupra lumei se împăingenea. Părea că o mână nevăzută aruncă de undeva asupra luminei ochilor lui, praf de cenuşă.

Intâi n'a vrut să creadă, — pe urmă a crezut.

Infăţişările lumii au început să se ascundă.

El a început să nu mai vadă.

S'a petrecut atunci un lucru ciudat.

Nemai putând vedea în afară, — privirea lui s'a întors înlăuntru.

Vai, Doamne, ce i-a fost dat să vadă atunci?

O lume care par'că îi fusese străină până în vremea aceia.

Stătea încremenit ceasuri întregi asupra lui însuşi — şi nu-i venea să creadă.

Cum? Acestea toate — urâte, hâde, infame — ale lui toate sunt?

A stătut în cumpăna morţii.

I-a fost silă de sine.

S'a urât cu putere...

Şi, pe când vederea spre cele dinafară apunea desăvârşit, — înlăuntru, dulce şi mângăioasă, începea să se desfacă o lumină ca de vis.

Cele pe care nu le văzuse în vremea când vedea, începeau a se arăta văzute, într'o înţelegere pe care n'ar fi bănuit-o niciodată, — acuma când nu mai vedea.

Intr'o mirare plină de zâmbet, orbul îşi zise:

— „Vedeam — şi eram orb"...

Când înfăţişările lumii dinafară pieriră cu desăvârşire pentru privirea lui, — *înlăuntru* se făcu o lumină minunată.

I se arăta acum, în strălucire fără pată, şi *vedea* biserica, pe lângă care trecuse odinioară orb.

Mâhnit — își zicea:

— „Ce orb am fost, Doamne?!"...

Intr'o zi; un prieten venit să-l vadă, crezu că-l poate mângâia, zicându-i:

— „Ce nedrept e Dumnezeu cu tine!"...

Orbul sări ca speriat — și-i răspunse:

— „Nu — nu! Dumnezeu e drept"...

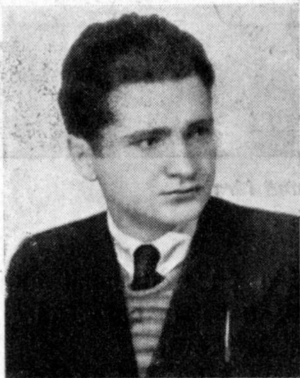
Prietenul căzu în mirare, — dar orbul îi spuse:

— „Când vedeam eram „orb", iar acum că sunt orb, „văd"... Domnul fie preamărit... El singur, în veac, e bun și mare"...

AL. LASCĂROV-MOLDOVAN

ADÂNCIRI

Sensibilitatea mistică

Emil Cioran

Cu cât pătrunzi mai mult în esența misticei, cu atât îți dai mai mult seama că nu există o determinare precisă a conținutului și domeniului misticei. Determinarea ar fi posibilă numai când conținutul misticei s'ar identifica și s'ar epuiza în sfera valorilor pur religioase. Dar mistica are o întindere mult mai mare și se situiază într'un anumit *loc* în planurile diferite ale spiritului. Aproape totul devine într'un anumit loc și la un anumit moment *mistic*. Toată problema consistă în determinarea locului și al momentului.

Toată lumea vorbește de o mistică în politică, în artă, în erotică etc. Elementul mistic este atribuit unor sfere de valori cari pot avea o oarecare tangență cu mistica (d. ex. ceeace este extatic în erotică o leagă pe aceasta direct de mistică) sau unora cari n'au nici o afinitate directă (politică).

Când capătă un fenomen politic un aspect mistic? Atunci când intensitatea lui nu depinde de valori specific politice, ci se reclamă dela un irațional ce le depășește infinit. Când o mișcare politică izvorește dintr'o credință oarbă și dintr'un elan, care crește fără necesitatea justificărilor raționale; când ea se dilată dintr'un impuls organic, fără multe motivări din afară și când ea se afirmă din exces de vitalitate lăuntrică, atunci acea mișcare devine mistică. Romantismul a construit o întreagă mistică politică, deoarece romantismul a înrădăcinat toată viața politică într'o zonă în care formei externe de organizare și de cristalizare i s'a substituit vibrația internă, rezonanța intimă.

Un fenomen trăit până în ultimele lui rădăcini și consecințe este convertit în plan mistic, deoarece este scos din legea lui firească. Și orice mistică scoate lucrurile din legile lor firești. Ea ne revelează mai puțin substanța interioară a fiecărei realități în parte, cât iraționalul mai adânc care îmbină toate aspectele lumii undeva departe, într'o regiune de presimțiri și de revelații.

Tot ceeace trăim devine mistic în clipa în care conținuturile trăite nu sunt simțite ca atare, ci adâncite atât de tare încât se subtilizează în vibrații. Fenomenul cel mai puțin receptiv misticizării, dacă este ars la o temperatură înaltă a sufletului nostru, se subțiază în cele mai fine vibrații. Când un fenomen încetează a mai fi el însuși, de prea multă vibrație, atunci el devine mistic.

Sensibilitatea mistică face apel la irațional în toate domeniile spiritului, indiferent de raționalitatea sau iraționalitatea acestora. Nu este sensibilitate mistică aceia care nu adâncește totul până la *extaz*. Frequența stărilor extatice în orice fenomen, și direcție a spiritului, în orice cerc mai mare de valori, determină gradul mistic al acestora. Nu este atunci de mirare, pentruce mistica religioasă, dacă nu epuizează sfera valorilor mistice, nu este mai puțin forma originară și tipică a oricărei mistice. Vibrația extatică o încoronează și o străbate în întreg cuprinsul ei. Toate celelalte mistici, sunt mistici incomplecte și nerealizate. Ele nu dovedesc decât primordialul și ireductibilul misticei religioase, pe care o situiază ca un criteriu și ca un obiectiv. Că există o sensibilitate mistică ce cuprinde toate ramurile spiritului la un moment dat, aceasta nu vrea să dovedească altceva decât imposibilitatea și incapacitatea omului de a găsi un absolut pe o singură cale și mai cu seamă refuzul drumului direct spre absolut din mistica pur religioasă, așa încât o tipologie a formelor de realizare mistică a omului n'ar fi decât suma de *ocoluri* ale ființii umane în căutarea absolutului.

Berlin, 15 Nov. 1934.

EMIL CIORAN

Dupăce Dumnezeu odinioară, în multe rânduri și în multe chipuri, a vorbit părinților noștri prin prooroci, către sfârșitul acestor vremuri, ne-a grăit nouă prin Fiul.

Pe care l-a pus moștenitor a toate și prin care a și făcut veacurile.

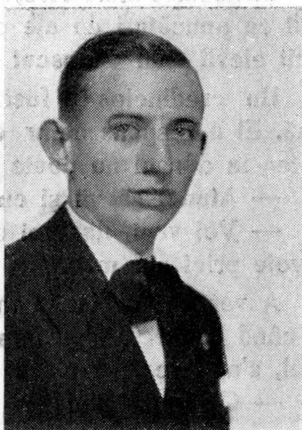
Fiul, care este strălucirea slavei și icoana ființei lui Dumnezeu și care ține toate cu cuvântul puterii sale, după ce a săvârșit curățirea păcatelor noastre, a șezut de-a dreapta măririi, întru cele prea înalte.

Sf. Pavel către Ebrei, 1, 1—3

PENTRU UN COLIND

Colind, colind,
Vii ocolind
Ani de dureri.
Răsai și-mi ceri
Prinosul ostene-
lilor de ieri...

Tu m'ai adus lângă
ușe
Și m'ai învățat să
cânt întâi
Cântarea jucăușe,
Ce mi-o puneam
seara căpătâi,
Ca să n'o pierd
Când o desmierd
Pe sub limba mea mică și legată.
Colind, colind, de altădată...

Nicolae Vonica

Colind, colind, ce mi-ai aprins copilăria
Cu Crăciunuri albe împropodite și geroase,
Iacătă vin și-mi ridic, strein, pălăria
Plină de abisuri și'nfrângeri sângeroase

In fața ta nu vreau să plâng,
Deși, să-ți spun, îmi vine,
Ci de-oi putea aș vrea să-mi strâng
In brațe lângă tine,
Tot ce mai am al meu, frumos, întreg...

Colind, colind,
Vii ocolind
Ațâția ani.
Cum poți să-mi ceri
Atâția bani
Și să uit atâtea dureri...

NICOLAE VONICA

PETRECERI CREȘTINEȘTI

RECULEGERE IN FAMILIE

Potir încrustat cu pietri scumpe, 1791

De când e lumea lume — și cât va mai fi îngăduită pe pământ, — omul a simțit nevoia să se reculeagă „petrecând".

Cea mai bună petrecere, de totdeauna, a fost aceea pe care o dă familia sau reuniunile de familii, întrucât respectul pentru ea a impus anumite granițe dincolo de care nu s'a mai îngăduit „petrecerea".

Unele popoare petrec, familial, eșind sărbătorile în mijlocul naturii. Este evadarea, săptămânală, din strâmtoarea zidurilor unde cerul se dăruește cu porția mică. Fără îndoială, este forma superioară a reculegerii, prin petrecere. In contact cu florile și cu paserile lui Dumnezeu, sub îmbrățișarea soarelui și desmierdarea aerului plin de prospeție, omul se integrează mai bine în umanitate. Iarna cu plăcerile ei, vara cu ale sale și fiecare anotimp în parte cu ale lui dau omului ceva din comandamentul lui Rosseau „revenez à la nature" și mai ales din tâlcul simbolic al legendei lui Anteu, care numai atâta vreme avea putere în luptă cu adversarul său Hercule, cât era în atingere cu pământul, mama lui!

La noi, petrecerile în natură și drumețiile se reduc la îndrăgostiții munților și la puținii ce-și pot petrece luna de concediu într'o localitate balneo-climatică, la o stațiune de mare, de munte sau la o podgorie ori la sporadice vizite și excursii în crânguri, în păduri, pe câmpie, pe măguri, în deltă, la mânăstiri, cu barca pe lacuri ori cu plutele pe apă curgătoare. Atâta tot! Țăranul muncind aproape toată vremea în natură, el cunoaște frumusețea răsăriturilor și apusurilor de soare, a cerului spuzit de stele și a lunei care „știe dar nu spune", sub un alt unghiu decât al poeților și visătorilor.

In deobște, la oraș, ca și la țară, cercul petrecerilor propriu zise, este adesea foarte departe de reculegere. Căci petrecerea nu poate avea alt sens decât al unui antract de înseninare în locul muncei. Cu durere trebue să mărturisim că aproape au dispărut cu totul petrecerile cuviincioase de odinioară. Nota cuviinței a scăzut și scade mereu în familie.

Am fost chemat odată, la aniversarea onomasticei sale, de unul din mai marii mei. Om din familie aleasă. Iși făcuse de curând casă nouă. In dormitorul ultra-modern lipsea icoana care să vegheze asupra familiei și să inspire adevărata viață de interior. In schimb prisoseau nudurile. Pe mesele întinse, în fiecare cameră, familiile invitate jucau cărți. Umblau hârtiile de 100, 500 și de 1000 de Lei cum joacă

frunzele în aer toamna! In veselia zgomotoasă.... nimic recreator, nimic însuflețitor!

Şi tot aşa şi cu petrecerile dela nunți şi la botezuri. Au ajuns, pur şi simplu, o batjocorire a tainei ce se săvârşeşte în numele Domnului.

Undeva, într'un sat, nuntaşii, în toiul petrecerii, au voit să sporească programul veseliei lor într'un chip original. Au suit pe o masă un copilaş de şcoală, care fusese „dresat" să spună măscării. Dar în timp ce făceau haz, mesenii, de micuțul măscărici, Dumnezeu care „nu se lasă batjocorit", a schimbat într'o clipă petrecerea de bucurie — în jale. — Actorul a căzut la pământ, ca lovit de trăznet. Murise cu urîțenia pe buze. Cerul nu îngăduia o astfel de întinare!

La un an nou am fost invitat, cu mai multe familii, la o instituție publică, pentru „revelion". N'am avut curajul să resping invitarea. Şi m'am dus. După masa bogată, cu fel de fel de „surprinze", şi care ne dădeau la un moment dat priveliște de clovni ori de vicleim, s'a trecut la partea „artistică". Fireşte: dansuri, cântece, declamații. Deodată, preşedintele instituției ne făcu „surpriza" de a da drumul, de după o cortină, unei dansatoare, în costumul primar al străbunei noastre Eva. Şi erau acolo doar familii cu fete, cu copii!

Câțiva spectatori, cu respect de familia lor, aducându-şi cam târziu aminte de „rodurile luminii", de porunca de a „cerceta ce este plăcut înaintea Domnului", de „a nu lua deloc parte la lucrurile neroditoare ale întunericului", s'au grăbit „a le osândi pe față" şi a pleca.

O, ce mult a atras diavolul petrecerile familiare în slujba lui!

Intr'o familie de țărani, gospodarii fiind chemați la o petrecere de nuntă în satul lor, soția s'a rugat de tovarăşul ei de viață să meargă. Omul, care ştia ce se întâmplă pe la astfel de petreceri, nu voia nici decum. Femeia îl amenință că dacă nu o va întovărăşi, acolo unde e „toată lumea", ea se va spânzura. Gospodarul nu s'a intimidat ci a supus Domnului, în rugăciune, toate. Şi iată că au venit şi socrii mari şi nuntaşii să stăruiască de ei, ca de nişte rubedenii ce se găseau a fi. Şi atunci gospodarul le grăi plin de dragoste:

Dragii mei prieteni, vă spun numai atât: 30 de ani m'a chemat într'una Domnul Luminei! Şi eu am respins mereu chemarea. Acum, cum socotiți voi să răspund, de îndată când mă cheamă Domnul întunericului? Să mai aştepte şi el măcar 30 de ani!

Cuminte răspuns, în fața căruia şi nuntaşii şi soția l-au lăsat în „încăpățînarea" sa pe credinciosul sătean.

Aproape toate petrecerile în familii au ajuns astăzi prilej de poticnire. Imbuibarea, jocurile ucigătoare de timp, cântecele lumeşti, flecăreala, glumele cu dedesupturi reeditează parabola cu omul care-şi îmbia sufletul: „odihneşte-te, mănâncă, bea şi te veseleşte".

In această atmosferă, fireşte, nu pot creşte decât copii cu apucături ca ale celor pe care ni le-au desvăluit elevii unui cunoscut liceu din Capitală.

Un credincios a fost poftit şi el odată la o masă. El a răspuns celor ce-l învitau că având un prieten la dânsul nu poate veni.

— Atunci să vii şi cu prietenul, i-au zis.

— Voi veni, dar voi sta numai atâta cât îmi va da voie prietenul meu.

A venit... a stat la masă... şi la un moment dat când paharele s'au înmulțit şi vorbele de prisos la fel, s'a ridicat să plece.

— Ce faci? Stai!

— Nu ți-am spus că nu stau mai mult decât mi-o îngădui prietenul? Acum, el mi-a făcut semn să plec.

Era turnul de straje al conştiinței lui: Isus. Un prieten nu totdeauna oportun... în familii şi mai ales nu prea cunoscător al „codului manierelor elegante".

Când părinții vor reda petrecerilor familiare cuviința de odinioară,[1] adică aceea de care nu se va ruşina Domnul, ci dimpotrivă îi va plăcea şi Lui să rămână, familia va fi ca o cetate zidită pe stâncă.

I. GR. OPRIŞAN

Anul sfânt

Vremea măiastră a tors pe fusul istoriei firul celor nouăsprezece veacuri luminate, cari s'au scurs de atunci.

Nouăsprezece veacuri de nesfârşită fericire pentru neamul omenesc, smuls din puterea diavolului şi a celorlalte veacuri de întunerec.

Nouăsprezece veacuri, de când Fiul lui Dumnezeu, împins de marea Lui dragoste pentru oameni, luând chip de om, a venit pe lume, ca prin suferință să şteargă păcatul, pe care din firea cărnii l-a săvârşit Adam.

Nouăsprezece veacuri, de când a plecat dintre noi.

An sfânt!

Oprindu-ne o clipă, în fuga timpului, la răscrucea anilor, să însemnăm această dată.

Dar să nu scriem pe nisip, ca prima adiere a vântului să şteargă scrisul şi să nu mai rămână nimic, ci să însemnăm pe piatra credinței.

Şi în sensul înțelegerii creştine a jertfei Sale, să cultivăm iubirea în sufletele noastre, pentruca din îmbrățişarea comună a tuturora, să se înalțe pe pământ MONUMENTUL MARE A IUBIRII LUI ISUS HRISTOS, drept amintire a celor nouăsprezece veacuri.

I. B.

---

[1] Ion Brătianu, cel bătrân, a făcut cununia în Schitul Ostrovului dela Călimăneşti, cu un simplu preot de țară, fără prieteni, fără rude, fără paradă şi fără petreceri!

INDRUMAREA VIEȚII

Calea unei bune evoluții sufletești

Dr. Gh. Preda

Pentru a putea fi stăpâni pe împrejurări, trebue să fim stăpâni pe oameni. Pentru a fi stăpâni pe oameni trebue să începem prin a fi stăpâni pe noi înșine, trebue să știm să întărim părțile slabe din noi.

Calea bună a unei evoluții sufletești este aceia care începe prin cunoașterea de noi înșine; și întru cât nu ne-am putea pătrunde și analiza, datori suntem să apelăm la oamenii de specialitate, cari ne pot cerceta tendințele și aptitudinile.

Odată cunoscute aceste tendințe, trebue să căutăm să modificăm în bine, părțile lor slabe sau rele.

Omul poate evolua conștient, voluntar, deci poate obține în cursul existenței sale și după dorință, transformări sufletești.

Viața noastră individuală cuprinde o serie întreagă de turnătorii și reconstrucții, întru cât celulele cari compun corpul omenesc mor, se elimină și se înlocuesc treptat unele prin altele.

Omul trebuie să tragă profit din aceste schimbări neîntrerupte, ameliorându-și cât mai bine atât părțile slabe din corp cât și cele din suflet. Omul poate schimba deci ușor cursul gândirii și al sentimentelor, desvoltând în creer părți folositoare. Creerul ca un bun controlor și reconstructor va lucra la rândul său asupra mișcărilor și atitudinilor, cu un cuvânt asupra funcțiunilor vitale, transformându-le.

Trebue să fim însă prudenți și răbdători, căci interesul nostru este să evoluăm și nu să revoluționăm. Acest interes ne impune să rămânem în bună armonie nu numai cu noi înșine, dar cu semenii noștri, cu mediul încunjurător, cu epoca în care trăim.

Dupăcum în creșterea și cultura unei plante noi nu contrariem legile naturii, ci numai le dirijăm în sensuri determinate, nici în viața omenească (cunoscând realitățile cu mediul exterior) nu trebue să pășim contra forțelor naturii, ci numai să căutăm să le orientăm spre o mai bună realizare a scopurilor noastre.

Raportându-ne deci la propriile noastre tendințe, noi nu trebue să căutăm să fim, ceia ce nu putem fi. Dacă un horticultor nu poate transforma o ceapă în trandafir și dacă un crescător de animale nu poate face dintr'o pisică o panteră, nici noi oamenii nu vom putea deveni oricând un: Beethoven, Rubens, Spinoza, Napoleon, etc.

Fiecare din noi are personalitatea sa proprie, distinctă de acea a semenilor. Această personalitate este pentru individ tot așa de mare, de interesantă, de nobilă ca și a oricărei ființe omenești; trebue numai ca acest individ să o pună în valoare, lucrând în câmpul propriilor sale capacități potențiale.

Este de datoria noastră deci, de a scoate în evidență și de a desvolta aptitudinile noastre înăscute. Firește, cele bune.

Intrucât caracterul și personalitatea le considerăm ca niște fructe ale înaintașilor noștri, trebue ca aceste daruri ereditare, strămoșești, să le armonizăm, să le complectăm, să le împodobim, trăgând maximum de profit pentru binele ființei noastre, iar atunci când aceste daruri sunt slabe sau rele, să ne străduim să le ameliorăm printr'o cultură imediată și continuă.

Evoluția noastră conștientă cuprinde deci pe de o parte ameliorarea și desvoltarea părților slabe care pot întârzia succesul material și moral al ființei noastre, iar pe de alta restrângerea facultăților prea puternice din cari pot deriva plăceri și pasiuni păgubitoare și cari țin în loc proectele înțelepte.

In fiecare om există pe lângă alte tendințe două mai principale.

Prima este așezată în subconștientul nostru. Ea ne ține legați de viață, făcându-ne să căutăm toate plăcerile raționale.

Această tendință este acea care ne îndeamnă să îngrijim cât mai mult de bunurile noastre materiale, cu un minimum de grijă și de necaz.

A doua tendință supraconștientă este acea care ne împinge spre un ideal, spre eticul uman, spre bine, frumos și adevăr.

Prima tendință sau instinct este în realitate o tendință egoistă. Nu trebue să ne temem de ea, căci ne ajută la mărirea forțelor fizice și sufletești prin care putem fi de folos altora.

Noi nu trebue să pierdem nimic din forțele noastre, dar valorizând viața (pentru a evita sforțările inutile), să ne punem cât mai bine de acord cu mediul încunjurător.

Iată receta acestui acord.

Să iubim viața așa cum este, să iubim societatea și lumea așa precum se prezintă. Să înlăturăm obiceiul de a ne ponegri și de a ponegri vremurile, persoanele, evenimentele, țara, etc. Să nu criticăm prea mult nici pe acei ce ne conduc sau ne guvernează cu toate că ar prezenta poate defecte.

Să ne gândim mereu că printre cauzele atâtor manifestări exterioare, avem şi noi partea de contribuție şi că deci e mai bine să ne obicinuim cu un cuvânt bun decât cu critică aspră şi nedreaptă.

Să comparăm în mintea noastră un secol cu altul, şi vom vedea că umanitatea este in progres grație tocmai sforțărilor individuale. Noi nu vom putea răsturna societatea şi mai puțin lumea, făcând-o mai bună. Vom putea însă oricând pune umărul la evoluția umanității.

Dacă în 100 ani atâtea lucruri pe pământ s'au ameliorat, evoluția va fi şi mai complectă în 1000 ani şi totuşi şi atunci va fi departe de perfecțiune.

Cu tot progresul ştiinței şi a cunoştințelor căpătate există fapte ascunse, forțe necunoscute care scapă conştiinții noastre care ne conduc din umbră şi asupra cărora se îndreaptă mereu cugetarea noastră.

Pătrunşi de aceste gânduri noi vom lucra cu mai multă căldură şi convingere la ameliorarea condițiilor noastre de existență, la adaptarea personalității noastre, cu un cuvânt la legătura cu această viață, care trebue să fie bună, deoarece nici un om normal nu renunță bucuros la ea.

Plecând deci dela principiul că în univers şi în natură totul este ordonat armonizat, să ne obişnuim a ne supune tendințelor pe cari le are această natură, pe care Dumnezeu ni le-a adus. Facultățile animaliceşti (ori cât ar fi ele reprobate) sunt utile, întrucât sunt destinate să întrețină viața şi să perpetueze specia. Ele comportă pentru satisfacție anumite plăceri, de care trebue să ne folosim în mod normal. Numai abuzul de plăceri materiale constitue sinuciderea individului.

Receta desvoltării calităților superioare şi supraconştiente, va fi expusă într'un număr viitor.

Dr. G. PREDA

RUSIA DE AZI

Desconsiderarea sufletului în organizarea bolşevică

Ing. Gh. Brânduş

Persecutarea bisericii în Rusia sovietică nu s'a început odată cu întocmirea celui de al doilea plan cincinal, ci odată cu instaurarea şi triumful marxismului asupra vechei organizațiuni sociale din întinderea de pământ care forma odată centrul Rusiei țariste. Intr'adevăr, sunt şi astăzi vii în memorie acele prigoane sălbatice îndreptate în contra preoților, de bolşevici, în decursul anilor 1922—1924, cari au culminat în crudul supliciu impus celui mai înalt Ierarh ortodox rus, Patriarhul Tikhon. Foamea făcea crunte ravagii în populație, dar conducătorii sovietici îşi găsiau deliciul în schingiuirea celorce mai aveau curajul să propovăduiască despre răstignirea lui Hristos pentru mântuirea oamenilor.

Dacă însă aceste prigoane duse contra Bisericii şi a reprezentanților ei, constituiau pe atunci numai porniri sporadice, acte singuratice integrate într'un ansamblu care trebuia să ducă la un rezultat general şi care nu era de natură religioasă, planul al doilea cincinal, reprezintă un program de luptă îndreptat în special în contra vieții spirituale caracterizate prin religie. La sfârşitul duratei sale se aşteaptă ca viața religioasă să fie şi ea bolşevizată, adecă să se ajungă la un rezultat ca în orice domeniu, fie el de natură concretă, fie de natură abstractă, concepția materialistă e vieții, să devină singură stăpână.

Trebue să recunoaştem că metodele sovietice de lucru conțin mijloace de-o ingeniozitate fără pereche. Planul cincinal prin care se caută distrugerea concepției religioase, a fost precedat de o serie de acțiuni propagandiste cari au făcut o pregătire prealabilă atmosferei. Metoda nu e lipsită nici de minciună nici de denaturare. Marxismul rusesc în propaganda sa antireligioasă a trunchiat texte numeroase din învățăturile lui Hristos, aruncându-le sub interpretări tendențioase şi false, ca argumente în fața celor cari se împotriveau platonic (căci efectiv nu puteau) pornirilor lor. Intre altele, comuniştii aduseră argumentul că doctrina lor este adevărata realizare a creştinismului, întrucât ea pune în special accentul pe colectivitate şi pe egalitate. Ori şi creştinismul — zic ei — a propagat viața în comun şi egalitatea. Paradoxul se desleagă uşor, dacă se scrutează lucrurile în adevărata lor înfăţişare. Creştinismul propagă viața sufletească comună şi nu promiscuitatea traiului zilnic. Cât despre egalitate, nici nu poate fi vorba în sensul absolut al bolşevicilor. Invățăturile lui Hristos nu repudiază proprietatea, pentrucă în acest caz nu s'ar fi spus nici odată îndemnul: celce are două haine să dea una celuice n'are. Dacă Hristos nu admitea proprietatea, nu putea face apel la cel cu două haine, ca să dea una celui care n'are. Iar dacă creştinismul admite proprietate particulară, însemnează că egalitatea absolută între oameni pe care o vor bolşevicii, este imposibilă de înfăptuit.

In fond creştinismul nu propagă egalitatea absolută, ci sentimentul milei şi al solidarității. Acest sentiment n'ar avea nici un rost dacă între oameni ar fi perfectă egalitate, pentrucă ei n'ar avea cum să-l satisfacă. Aşa fiind, minciuna pe care bolşevicii o pun la mijloc, ponegrind învățăturile lui Hristos cu acuza pe care ei le-o aduc, că nu fac decât să le interpreteze fidel, este cusută cu ață albă şi iese la o elementară scuturare pe baze logice şi reale, foarte curând la iveală.

Spuneam însă că în programul lor de luptă, bolşevicii au adoptat şi denaturarea învățăturilor creştineşti. Au adus adecă argumentul surprinzător că creştinismul şi în speță, ortodoxismul, ar fi o religiune inertă şi pasivă care predispune pe om la vegetație şi-i anulează orice poftă de muncă creatoare. Nimic mai neadevărat şi decât acest lucru, pentrucă ar trebui să ne referim numai la parabola talanților ca să ne dăm seama, că munca omului nu este în contradicție cu spiritul religios. Munca mai intensă sau mai puțin intensă aduce cu sine diferența de situații materiale şi Hristos a vorbit adesea bine despre oamenii bogați şi n'a arătat nicăiri vre-o preferință săracului numai pentrucă era sărac. E adevărat că averea predispune la păcat, dar de aici şi până la a repudia în principiu pe bogat numai pentru acest motiv, este o distanță apreciabilă. Aşa fiind încercarea bolşevică de a asimila materialismul istoric cu creştinismul, constitue o îndrăsneală fără pereche, iar intenția lor de ocară şi ponegrire a învățăturilor lui Hristos, nu face decât să ne descopere metoda cinică cu care vor să-şi realizeze scopurile urâte.

Examinând faptele în adevărata lor lumină, scopul sovietismului este uşor de demascat. Bolşevicii luptă pentru distrugerea spiritualului din individ; ei încearcă să facă ceeace nimeni n'a îndrăznit încă: să desbine dualitatea inseparabilă: corp şi suflet şi să-l ucidă pe acesta din urmă. Sovietismul neagă de plano existența sufletului omenesc. Aşa se explică de ce vrea să şteargă urma acestuia şi din mărturiile trecutului. O istorie întreagă respiră în Rusia prin creațiunile forțelor abstracte din om. Toată organizația aceasta se sprijinia pe tradiții ancestrale cari nu se pot manifesta decât odată cu existența factorilor promotori: sufletul şi spiritualitatea. Biserica, şcoala, familia, organizarea societății, toate reprezentau acolo o atmosferă proprie şi caracteristică, care fără elementul imponderabilului din ființa omenească nu s'ar fi putut menține.

Că bolşevicii desconsideră aportul sufletului în cadrul concepției lor de viață şi de acțiune, se poate dovedi şi prin alte argumente. Intr'adevăr, istoria cunoaşte cazuri de progromuri religioase, dar acestea nu urmăreau atât detestarea spiritualității cât îndrumarea ei silnică spre puncte de vedere cari nu erau acceptate de toată lumea. De asemenea, se ştie

Cruce rusească din veacul XV

că vechii Greci şi Romani erau popoare păgâne, totuşi spiritualitatea ca acțiune a forțelor sufleteşti din individ a fost mai cultivată de aceştia în mare măsură. Am putea deci spune că bolşevicii reprezintă o concepție de viață monstruoasă şi unică până acum, comparabilă doar cu a popoarelor barbare cari au invadat Europa în veacurile de răstrişte. Pentrucă bolşevicii se debarasaseră cu desăvârşire de partea spirituală a vieții. Nu e vorba adică numai de prigoana îndreptată în contra Bisericii, nu e vorba numai de răsturnarea întregei concepții în materie de educație. Ei merg mult mai departe. Ei neglijază şi desconsideră partea spirituală a vieții, oricum s'ar manifesta. Ei fac adecă din oameni făpturi animalice. Cu Biserica distrusă, cu şcoala rămasă la cerințele învățării unei meserii, cu desființarea căsătoriei care s'a redus doar la simple declarațiuni ale soților, fără a promova legătura sufletească, materialismul a pus stăpânire pe viața rusească şi a degradat-o, reducând-o la nivelul vieții de animal. Natural, totul se consideră deocamdată la partea formală. Că vor reuşi sau nu bolşevicii, iată un lucru care rămâne să se vadă. Credința noastră este însă, că omul nu poate distruge un element pe care nu l-a creat. Deaceea rezultatele bolşevice urmează a fi privite prin prisma acestei restricțiuni: nu poți distruge, ceeace nu poți crea.

Ing. GH. BRÂNDUŞ

GRIJA DE COPIII NOŞTRI

EDUCAŢIA IN FAMILIE

Prof Victor Lazăr

Educatorii, îndeosebi *părinţii* să nu uite, că educaţia e înainte de toate chestiune de inimă; de aceea *iubirea* trebuie să fie conducătoarea lor principală. Dar nu iubirea falsă, care e oarbă faţă de greşelile grave ale copilului, ci iubirea care îndreptează şi chiar pedepseşte la nevoie faptele, cari sunt stricăcioase trupului şi sufletului. Educaţiunea mai e şi în funcţie de *inteligenţă.* Muncind în ogorul educaţiunii, părinţii trebuie să-şi încordeze mereu mintea, ca să afle mijloacele cele mai bune, cu ajutorul cărora să-şi ajungă ţinta dorită. E nevoie şi de *experienţă,* proprie şi de cea făcută de alţii, căci fiecare copil îşi mai are şi particularităţile lui, de cari trebuie să ţinem socoteală în oarecare măsură. Nu trebuie să uităm, că avem a face la copii, cu grade deosebite de inteligenţă, fantazie, memorie bună sau slabă, viaţă sentimentală adâncă sau mai puţin adâncă, firi moi, aspre, închise, deschise, simţitoare şi nesimţitoare.

Părinţii, îndeosebi mama, care conduce la început aproape singură educaţia copiilor ei, trebuie să studieze bine firea copilului şi să caute mijloace de a tempera ce e rău şi de a desvolta cât mai mult ce e bun. Munca depusă în privinţa aceasta va trebui să fie cu atât mai înteţită, dar şi mai stăpânită de raţiune, cu cât e mai în deobşte cunoscut, că o fire nu se poate schimba nicicând cu totul. Omul nu e nici în etatea cea mai fragedă o bucată de ceară moale, pe care să o putem modela după plac.

Multe *piedeci* pune unei creşteri bune însaşi *societatea,* în care trăim. Mai ales dela războiu încoace, pildele rele pe cari ni le oferă societatea s'au înmulţit, aşa că educaţia bună, pe care se silesc părinţii buni să o dea copiilor lor, e tot mai mult împiedecată de pilde rele. Cei nepricepuţi sau slabi de voinţă — şi aceştia mai că sunt în majoritate — cred a-şi fi împlinit datoria de educatori maimuţărind fără multă judecată aceea ce li se pare necesar pentru a trece drept „om de societate". In îmbrăcăminte, locuinţă, credinţă, judecată au ajuns robii prejudiţiilor şi ai imitării. Cu toatecă îşi văd copiii ofiliţi, îi lasă să stea până noaptea târziu în societatea celor mari. Mamele nu au curajul să-şi scutească fiicele dela 13—14 ani în sus dela aberaţiunile modei, neigienice în trecut (corsetul, tocurile înalte), imorale astăzi prin o goliciune tot mai pronunţată a corpului, prin admiterea jocurilor culese dela Negri americani ş. a. Lipsa de supraveghere atât a băieţilor, cât şi mai ales a fetelor a dus la cazuri de desfrâu în familii pretinse „bune" din multe oraşe ale noastre.

E înspăimântător de mare numărul părinţilor, viaţa cărora e un şir de minciuni convenţionale numai ca să-şi dea aparenţa unei situaţiuni materiale sau sociale superioare celei pe care de fapt o au. Sunt nenumărate mamele din clasele sociale mijlocii, cari nu numai că înşile nu se interesează în mod conştienţios de datoriile lor ca stăpânitoare ale gospodăriei şi educatoare, dar se feresc a introduce pe fetele lor în cunoaşterea şi îndeplinirea acestor datorii, lipsindu-le astfel de cele mai necesare arme în lupta pentru viaţă. Şi aceasta o fac numai pentrucă sunt sclave ale dorinţei de-a face societatea, în care trăesc, să creadă, că situaţia lor materială le dispensează dela îndeplinirea datoriilor de felul acesta. Tot sclăvia prejudiţiilor aruncă familii întregi în braţele unui lux nebunesc în privinţa hainelor, locuinţei, vieţii peste tot — lux cu atât mai condamnabil, cu cât în dosul lui se ascunde prea des mizeria, care produce — încercând a se feri cât mai mult de ochii lumii — nutrirea insuficientă, înglodarea în datorii şi de multe ori viţiul.

Intre piedecile, cari se opun unei bune educaţiuni la noi, trebuie să relevăm şi confuziunea care se face între educaţiune şi instrucţiune. Mulţi cred, că instrucţiunea are să facă totul, iar copiii cu cunoştinţe de limbi, de formule matematice, de date istorice ş. a. — la fată şi ceva muzică — sunt educaţi gata. Eroare fatală, *instrucţiunea fiind numai o unealtă a educaţiunii.* Căci de fapt, educaţiunea desvoltă facultăţile, instrucţiunea ne dă cunoştinţe; educaţiunea cultivă mintea şi *inima,* instrucţiunea numai *spiritul;* educaţiunea creiază oameni, instrucţiunea — poate — învăţaţi; educaţiunea este ţinta, instrucţiunea un mijloc; educaţiunea îmbrăţişează pe omul întreg, instrucţiunea nu. Filosoful Plato zicea: Ignoranţa absolută nu e cel mai mare rău; o cantitate mare de cunoştinţe nedigerate e cu mult mai dezastroasă.

In privinţa aceasta se greşeşte la noi mult tocmai din partea Statului, după cum dovedesc programele analitice supraîncărcate ale şcoalelor noastre, — lucru recunoscut acum de curând şi de actualul ministru de instrucţiune. Dar măsuri de îndreptare nu se iau....

VICTOR LAZĂR

ÎN AMINTIREA EROILOR

DUPĂ 16 ANI

Se împlinesc şaisprezece ani, de când marele vifor nimicitor s'a liniştit.

Troiță ridicată de F. O. R.—Reghin

Cerul s'a milostivit, mulțumindu-se cu jertfa de sânge adusă la altarul anilor de sacrificiu.

Nedreptatea şi asuprirea s'au prăbuşit, iar dreptatea şi libertatea au inviat.

Fronturile luptelor crâncene s'au rupt: Tranşeele suferințelor s'au golit. Gura de foc şi de moarte a tunurilor s'a închis în tăcere. Ropotul puştilor, cu gloanțe ascuțite şi ca gândul de repezi, au amuțit.

Trupurile eroilor, fragede şi învrâstate, săgetate de moarte, s'au aşezat în morminte, înfrățite.

Mii şi mii de vieți s'au stins în furtună, mii şi mii de inimi au ars în focul chinurilor; mii şi mii de trupuri s'au perdut în valurile îngrozitorului povoi. Nu le cunoaştem locul odihnei celei eterne a lor. Numele lor sunt, însă, adunate în pomelnicul eroilor. Cu buze înduioşate şoptesc aceste nume, mamele cari le poartă gândul lor de jale. Cu evlavie sunt ei pomeniți, în altarele de închinare ale credinței strămoşeşti. Cu smerenie se pleacă genunchii urmaşilor, în fața amintirei jertfelnicului lor eroism.

Care minte nu înțelege, care inimă nu simțeşte dorința lor poruncitoare, de a se învrednici, din generațiune în generațiune, de suprema lor jertfire, făcută pentru împlinirea visului milenar?

La temelia unității naționale ei au pus jertfa vieții lor. Datoria noastră este să păstrăm cu sfințenie imensul lor sacrificiu, prin munca noastră titanică şi neîncetată să ridicăm, pe această temelie viguroasă, casa măreață a neamului românesc.

Patria şi Neamul, existența lor şi fericirea lor, să ne fie rugăciunea cea mai fierbinte, gândul cel mai curat, dorința cea mai înfocată.

Patria şi Neamul, ne cheamă la datorie! Frontul iubirii pământului strămoşesc aşteaptă brațe viguroase, oțelite şi eroice, gata oricând să-i apere granițele, să-i asigure pacinica propăşire, să-i făurească strălucitorul viitor plin de idealuri sublime. Pe acest front trebue să se înşirue inimă lângă inimă, în muncă tăcută şi fără cruțare, întrecându-se în tăria credinței străbune, în puterea vitejiei jertfelnice şi în căldura iubirii de țară şi de neam.

Tranşeele Patriei şi ale neamului nu trebuesc părăsite nici zi, nici noapte. Să avem grija neadormită, să nu intre în ele duşmanul hain al patriei şi al neamului. Datoria noastră este să scoatem din tranşeele sfințite pe pângăritorii credinței străbune, pe defăimătorii de neam şi pe duşmanii pământului românesc.

Frontul şi tranşeele neamului, ale patriei, şi ale credinței strămoşeşti, sunt mereu în fața atacurilor, văzute şi nevăzute, ştiute şi neştiute, a duşmanilor neîmblânziți. Fugi-vom oare de pe acest front, dezerta-vom oare din aceste tranşee?

Nu, nici-odată, nu!

Frontul şi tranşeele patriei şi a neamului, aşteaptă vitejii-eroi cu brațe oțelite, cu minte luminată şi cu suflete pline de virtuți, să-i poarte crucea credinței strămoşeşti, să-i ridice steagurile mândriei naționale şi să-i smulgă izbânda luptelor de hărnicie, de demnitate.

Aşa ne vom învrednici de umbra luminaților eroi.

Dr. EUGEN NICOARĂ,
preşedintele F. O. R. din Reghin

Cozia. Biserica lui Bogdan Vodă

CH. DICKENS

RUGĂCIUNEA DE SEARĂ[1]

Horia P. Petrescu

Doamne, Tatăl nostru ceresc, Dumnezeu atotputernic și vecinic, care în nemărginita-Ți bunătate, ne-ai îndreptat și ne-ai păzit în decursul zilei trecute și care ne îndrumezi spre o altă noapte, încunjurată de binecuvântările Tale și de dovezi ale grației Tale — Te rugăm să ne asculți mulțumirile noastre izvorâte din adâncul inimii, pentru toate binefacerile de cari ne bucurăm, și să dai ascultare umilitelor noastre rugi, a căror rostire fierbinte, zilnic să ne facă și mai vrednici de binefacerile Tale.

Sfințește, Doamne, toate gândurile bune cari s'au zămislit în noi, în decursul zilei trecute. Iartă-ne păcatele săvârșite — acele de astăzi și acelea din trecutul nostru; tot răul săvârșit de noi și toată lipsa de grijă și neștiința noastră, de cari suntem vinovați; ajută-ne să găsim în nenorocirile noastre sau în pedepsele ce le-am cunoscut și pe cari mai avem să le îndurăm — învățătura cea bună, care ne va duce la fericirea viitoare.

Ne rugăm plini de umilință, Părinte a-tot-puternic, pentru scumpii noștri copii, ca să te înduri și să-i păzești de toată primejdia și de tot păcatul; pentru noi înși-ne, ca să ne lungești viața, sănătatea, încă pentru mulți ani, din dragoste față de dânșii; și Te mai rugăm să ne dai tuturora liniștea sufletului, pacea și mulțumirea. Ca să putem fi cinstiți și adevărați în purtarea noastră și milostivi față de greșelile altora, amintindu-ne de câtă milă avem trebuință noi înșine.

Fă să ne putem uni puterile cu toată căldura, ca să trăim în adevărata credință, în cinste și în dragoste, și în dragoste și bunăvoință față de toți semenii noștri. Fă să te putem adora în întreaga, frumoasa și minunata natură pe care ai zămislit-o.

Fă, Doamne, ca prin preamărirea înțelepciunii și a bunătății Tale și prin închinarea ce o aducem Domnului Nostru Isus Hristos, să ne putem îndeplini îndatoririle în aceste opriri ale vieții, unde Ți-a plăcut Ție să ne chemi — și să ne unim unii cu alții în legătură de dragoste și de cinstire împrumutată, pe care nici o schimbare sau scurgere a vremii să nu fie în stare să o slăbească și care ne va susține și ne va învăța să ne ducem la înfăptuire îndatoririle, în toate nestatorniciile vieții omenești, la bine și rău; și care ne va da puteri nouă și ne va mângâia mai cu seamă când avem trebuință de sprijin, umplându-ne inimile, în ceasurile de boală și în ceasurile morții, cu credința în Tine și cu nădejdea, că — mulțumită nesfârșitei Tale mile — ne vom întâlni din nou într'o altă viață, plină de fericire, dincolo de mormânt, unde grijurile, supărările și despărțirile sunt necunoscute și unde vom fi încă odată uniți cu ființele scumpe, pe cari le-am pierdut pe pământ.

Iartă-ne, Doamne, slăbiciunea rugilor noastre și a mulțumirilor noastre și citește-le mai bine în inimile noastre decât în slabele noastre cuvinte. Ascultă rugile noastre pentru cei săraci, pentru cei bolnavi, pentru cei lipsiți și cei vinovați și ajută-le cu îndurarea Ta, ca să sporească fericirea, cunoașterea și bunăstarea în marea mulțime a omenirii, ca să nu mai fie ademenită să săvârșească crime, la făptuirea cărora omul, în părăsire și în lipsă, rezistă atât de greu.

Binecuvântă și păzește pe scumpii noștri copii și toate ființele ce ne sunt scumpe și apropiate. Cu ajutorul Tău și după învățătura Mântuitorului Nostru, fă-ne în stare să ne culcăm în fiecare seară, în pace fiind cu toți semenii noștri. Și fă ca darul Domnului Nostru Isus Hristos, dragostea Ta, și grija Sf. Duh să fie cu noi cu toți, până'n sfârșitul veacurilor, Amin.

Trad. de HORIA P. PETRESCU

[1] *Intre scrisorile rămase pe urma nevestii scriitorului englez Dickens, unul din cei mai mari și mai buni scriitori ai Angliei, s'a găsit și o rugăciune, scrisă de Dickens, pentru sine și nevasta sa.*

ÎNTRE EVANGHELIE ȘI ȘTIINȚĂ

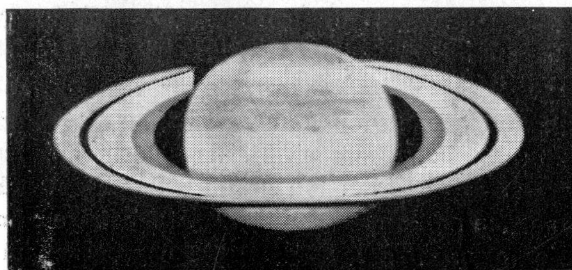
Când s'a născut Mântuitorul?

Dacă sunt și oameni cari își pun toată râvna pentru a dovedi că existența și activitatea pe pământ a Mântuitorului sunt simple legende sau iluzii, iată că întâlnim uneori și oameni cari sacrifică ani de zile din viața lor pentru a dovedi contrarul. Și când acești oameni sunt de știință, concluziile lor sunt convingătoare, iar Evanghelia pătrunde mai adânc în sufletele noastre. Să nu ne pară curios că se discută data nașterii Mântuitorului! Deși noi numărăm anii dela această dată, de mult încă s'a observat că în realitate Isus nu s'a născut în anul când începe era

creștină. S'au făcut multe ipoteze și cercetări pentru a afla data adevărată. Iată că știința vine să dea un prețios ajutor credinței și nu s'o contrazică sau s'o nege.

Un astronom german D. O. Gerhardt s'a preocupat timp de 6 ani de o întrebare: A existat în realitate steaua care a călăuzit magii dela răsărit — despre care vorbește Evanghelia lui Mateiu — și dacă a existat ce anume astru a fost? Cei mai mulți astronomi nu pot explica existența acestei stele păstrând neștirbită povestirea Evanghelistului. Căci se spune că *steaua mergea înaintea lor și în Vifleem, deasupra locului unde s'a născut Mântuitorul s'a oprit.* Există oare astfel de stele? Departe de-a nega existența ei, Gerhardt ajunge la concluzia că povestirea din Evanghelia lui Mateiu este relatarea unui fapt istoric real, nu o legendă.

„Steaua care a condus pe magi n'a fost propriu zis o stea ci *planeta Saturn* (cine n'a auzit de planeta încinsă c'un inel?) — Pentru a înțelege mai bine cum stau lucrurile trebue să facem o mică incursiune în Astronomie. Cine își va lua osteneala să cerceteze, câteva seri de-arândul, cerul, în vremea când planeta Saturn se vede, va observa fără mare greutate că această planetă „rătăcește" printre celelalte stele, mai puțin strălucitoare. Un timp oarecare merge într'un anumit sens, apoi se pare că se oprește 1—2 nopți și după aceea face drumul invers. Strălucirea ei e variabilă: după un timp nu se mai vede deloc, rămânând toată noaptea sub orizont. Acest fenomen este periodic, adică se repetă la intervale regulate. Dar nu numai atât! Din cauza mișcării de rotație a pământului în jurul axei sale, corpurile cerești par uneori a se apropia, alteori a se depărta de noi. Din timp în timp, însă, planeta Saturn are o strălucire excepțională, (din cauză că în drumul ei în jurul Soarelui se apropie mai mult de pământ), apărând mult mai luminoasă decât stelele din jur și mersul ei pe cer este evident pentru ochiul obicinuit cu scrutarea bolții cerești. Fenomenul este însă destul de rar: numai din 60 în 60 de ani. Calcule astronomice, migăloase și lungi (într'adevăr „astronomice"!) ne pot spune precis că această planetă în ce loc se va afla pe cer la o anumită dată, ce strălucire va avea, în ce sens se va mișca. Tot astfel ne poate spune

Planeta Saturn

Nașterea Mântuitorului. Pictură japoneză

în ce loc al ceriului s'a aflat planeta acum o sută sau o mie de ani! Gerhardt află, că o asemenea excepțională strălucire a lui Saturn s'a produs în *anul al 7-lea înainte de era noastră.* Magii cari erau și învățați ai timpului și știau să citească în cartea ceriului, au văzut „steaua" cea strălucitoare mergând înaintea lor (dela Ierusalim spre Vifleem). Când au ajuns în fața Vifleemului, steaua era exact deasupra orașului, tocmai în partea aceea unde apoi l-au găsit pe Isus. Dacă ziua exactă a nașterii nu s'a putut stabili, e sigur totuș — dacă-i vorba să credem pe Gerhardt — că aceasta s'a întâmplat în anul al 7-lea înainte de era creștină, în prima săptămână din Aprilie. După calculele lui, în câteva zile după aceasta, aspectul ceriului s'a schimbat, planeta s'a mișcat în sens invers și n'ar fi putut conduce pe Magi.

La fel se ocupă, astronomul german, și cu stabilirea datei morții Mântuitorului. Confruntă vechiul calendar evreesc cu cel creștinesc, răsfoiește istoria și datele referitoare la domnia lui Tiberiu și bine înțeles admite tot ce scrie Evanghelia. Confirmă în felul acesta — ceeace se știa mai înainte — că Mântuitorul a fost răstignit în al 30-lea an al erei creștine (în 7 Aprilie), deci în al 37-lea an al vieții Sale.

A. C.

Eu ți-s frate, tu-mi ești frate,
In noi doi un suflet bate...

Scrisoare

Ing. A. Moțet

Iubitul meu Prieten,

Ce minunate sunt clipele pe care le retrăești clădite pe amintirea unor timpuri ce atunci nu puteau să-ți spună nimic despre viitorul în care totuși îți este dat să-ți întâlnești tovarășii la lupta, care pe orice pregătire s'ar baza, trebuie să aibă veșnic acelaș țel: „Patria și Credința strămoșească".

Acolo, departe,[1] unde fiecare din noi căutam să ne lărgim orizontul gândirii noastre, unde munca neobosită, dragostea către patrie și de tot ce avem noi mai scump moștenit — Credința — s'a clădit, desigur datorită mediului străin în care am trăit, o apropiere sufletească cristalizată din sinceritate, care desigur trebuia să ne ducă pe fiecare din noi către acelaș câmp de activitate: Lupta pentru închegarea sufletelor românești într'o singură gândire.

Sunt foarte sigur că nouă nu ne este dat să trăim aceste timpuri de mare înălțare românească, dar ne este dat să luptăm cu toate puterile noastre pentru realizarea ei.

Revederea noastră în momente de datorie a făcut ca vechea noastră prietenie să se cimenteze, dovedind prin aceasta că între un român din inima Moldovei și unul din inima veșnic bătând românește, a Ardealului, nu este nici o diferență: că deși timp și spațiu ne-a despărțit, gândirea noastră, credința noastră, puterea noastră este la fel.

Și așa fiind, ori de câte ori ne vom întâlni, după oricât de lung timp și multe nevoi, dragostea și îmbrățișările noastre vor fi tot atât de sincere ca cele de ieri și ca cele ce ți le trimit acum, odată cu mulțumirile mele pentru concursul tău neprețuit.

Cu tot dragul,
A. MOȚET

[1] *La Berlin în 1922. — N. C.*

SCRISOARE

Autoportret

Eu sânt,
Necunoscută surioară,
Unul care adun durerile din vânt
In inimă-mi ca'ntr'o comoară.
Și le prefac, aci, cu lacrimi și cu humă,
Apoi le trimit 'napoi, în lume,
Mângăeri de frate și de mumă.

Și sânt,
Necunoscută surioară,
Unul care mor acum
A nu știu câta oară,
Infrânt
In deșarta mea pornire
Cu viața de-a fi mire...

Acesta sânt, necunoscută surioară,
Și-mi pare că trăiesc de mult.
Ușor, suspinul mi-l ascult
In ploile de-acum și de odinioară.

Și mă iubești, căci scrii că plângi,
Cum plâns'au mulți din câți m'au cunoscut.
Să plâng și eu cu tine aș fi vrut
Când văd că pentru mine plângi.

Dar ești departe, ești departe
Și de-aceea plâng în carte...

NICOLAE VONICA

NOTE DE DRUM

SPRE SOARELE DELA ASSUAN

— 1929 —

TOT HELUAN

La ceai doctorul arab ne prezintă personalul sanatorului, femei în halate albe, aduse de departe și cari fac un nou început de limbă germană aici, unde această limbă dela răsboi încoace nu se prea aude. Tot acest personal, împreună cu austriaca din Innsbruck, nu și-a uitat limba cum nu și-o uită nici un german, fie el oricât de departe de țara lui, iar vara în căldura de aici mai mult decât teribilă (80° C.) e suportată de toți, deși sunt crescuți în Innsbruck, în mijlocul munților reci iarna și răcoroși vara.

La plecarea din sanator, pe străzile largi, albe, prăfuite din cauza pietrei de calcar care se găsește pretutindeni aici, găsim arabi, negri, fellachi, femei voalate și descoperite, toți grăbiți. In parcul orășelului muzica își termină programul, încheind cu imnul regal egiptean, imn foarte scurt și ușor, ascultat de tot publicul din parc în picioare. Pretutindeni soldați

englezi, îmbrăcați în haine curate și croite „englezește", bine crescuți, cuviincioși.

Cu trenul de seara ne-am înapoiat la Cairo, mulțumiți că am respirat o jumătate de zi aerul Heluanului, aer binefăcător, aer care lungește viața oamenilor bolnavi și sănătoși, aer pe care însă nu-l pot respira toți, fiindcă e prea departe și prea scump.

CAIRO
MORMINTELE CALIFILOR

Inainte de masa am destinat-o vizitării mormintelor Califilor, citadelelor și moscheelor. Într'un „Fiat" am pornit grupul nostru de patru inși pe strada cea mai lungă din Cairo: Mohamed Ali, lungă și întunecată de fum, care ne duce în capătul de răsărit al orașului printr'un cartier tipic arab, cu îmbulzeală orientală și murdărie. În capătul străzii avem la dreapta moscheea Sultan Hassan zidită la 1359, iar la stânga moscheea El Rifay, cari împreună cu moscheea din citadelă sunt cele trei mari moschei din Cairo și din lumea întreagă musulmană. De-aici drumul începe să urce puțin spre stânga apoi face un semicerc la dreapta, când după un drum scurt avem în față citadela, vestita cetate a Cairului. În citadelă se intră printr'o poartă, sub care ajunși, mai mulți soldați englezi cari fac garda, ridică mâna, făcându-ne semn să oprim, pentru control. Oprim, dar imediat soldatul îmbrăcat curat în haine noui, cu casca colonială pe cap, ne face semn că putem pleca fără multă inspecție, deoarece ne vede atârnată de piept insigna de congresiști. Urcăm mai departe prin cetate până ajungem într'o piață mare, în mijlocul căreia

Ramses II

Un grup de Români la piramide

se află moscheea lui Mohamed Ali, una dintre cele trei mari moschei ale Cairului. Intrăm în moschea, care e lungă de nu se mai sfârşeşte, călcând numai pe covoare mari după cari suspină cucoanele gândindu-se ce fericite ar fi dacă ar avea fiecare „numai unul de acesta". Sub întreaga curte largă a moscheei e o fântână cu apă. Trecem în marginea curții şi ne urcăm pe zidurile cari o încunjoară, privind jos spre oraş. E cea mai frumoasă priveliște care se poate închipui: întreg Cairul în toată mărimea lui ne apare în față cu minaretele moscheelor înălțându-se spre cer; la marginea oraşului se vede Nilul curgând încet, rostogolindu-şi apele lui galbene spre Deltă. Dincolo de Nil cele trei piramide din Gizeh, iar dincolo de piramide pustiul de nisip cald şi auriu al Lybiei. La spatele nostru alt pustiu cu oraşul Heliopolis deoparte şi cu Heluanul de altă parte, iar între ele nori de praf ridicați din nisipul care închide zarea prin care se pierd cămilele ce se leagănă încet ducând povară şi fellachi spre Marea Roşie şi Suez. Ca'n 1001 de nopți, adevărată panoramă din orientul cu minarete; cea mai minunată şi mai tipică panoramă din adevăratul orient, încântător prin căldura artei, încântător prin farmecul nopților şi prin ispitele poveştilor. La Bagdad, oraşul celor 1001 de nopți, nu poate fi o panoramă mai încântătoare decât panorama văzută de pe citadela Cairului.

Ieşim din curtea moscheei lui Mohamed Ali şi găsim imediat aproape grajdurile cu caii soldaților englezi cari stăpânesc Citadela. Ne urcăm în Fiat şi pe lângă Englezi, la stânga, cotim şi ieşim din Citadelă, afară din oraş, în pustiu, printre ziduri dărâmate, în căldură de vară şi praf; în câteva minute ajungem la mormintele Califilor cari aici îşi au necropola. Dintre aceste morminte, unul singur e frumos în adevăr: o curte pardosită cu piatră lată, în fund cu o bisericuță de toată frumusețea, numai aur înlăuntru, având drept în mijlocul ei mormântul aurit al unui Calif. Am asemănat-o cu biserica mănăstirii Curtea de Argeş; celelalte morminte sunt mai puțin frumoase, dărăpănate şi aruncate par'că în mijlocul unor ruini.

La înapoiere am văzut mormintele mamelucilor. Mamelucii era miliția turco-egipteană originară, formată din sclavi cari au devenit suverani ai Egiptului şi de unde îşi au originea mai mulți *bey*. Generalul Bonaparte apără pe mameluci în bătălia dela piramide (1798). Ei au fost exterminați în 1811 de Mehmet-Ali. Mormintele lor sunt aşezate în bisericuțe în şiruri lungi şi dese, cu inscripții aurite şi multe inscripții neînțelese pentru noi cari nu cunoaştem nici limba, nici alfabetul arab. Păzitorii ne arată mormântul lui Mohamed Ali care a murit otrăvit, a cărui statue îl reprezintă călare în piața cea mai mare a Alexandriei.

Ieşind din Citadelă şi scoborând iarăşi în strada cea lungă, am intrat şi-am văzut cele două moschei dintre cari una — poartă urme din gloanțele tunurilor lui Napoleon, cu porțile lipsite de aur şi mărgăritare, furate, se spune, tot de soldații lui Napoleon I.

CAIRO — PIRAMIDELE

Inainte de masă am mers cu maşina la muzeul arab şi la biblioteca arabă, cari se află în acelaş edificiu. Muzeul arab, foarte interesant prin colecțiile a tot ceeace reprezintă arta arabă, poveşti arabe, arabescuri, curte de moschee arabă, vase etc. Sus biblioteca arabă cu cele mai vechi colecții de Coran din secolul IX, în ediții bine îngrijite, scrise cu mâna, încadrate cu chenare colorate, cărți enorme şi litere vechi, cărți, cari îmi aminteau de Codicele Voronețian şi Psaltirea Scheiană ale noastre.

Ieşind din bibliotecă şi muzeu, mi-am dat seama că poporul arab este atât de inteligent, încât e capabil de orice cultură dacă ar avea posibilități de desvoltare. De altfel cultura arabă e veche şi vestită. Poporul arab e un popor cult şi pe lângă acestea un popor mare care se întinde din Indii dela Bagdad, din Mesopotania, prin Siria, Palestina, Egipt, Tripolitania, Tunis, Alger şi Maroc; odinioară au trecut şi în Spania, ocupând toată partea de nord a Africei. Dacă nu i-ar despărți Marea Mediterană, am avea o infiltrație adâncă a acestui popor în Europa întreagă. In toată partea de nord a Africei, Arabii sunt în majoritate covârşitoare aşa încât dacă ei ar forma un singur stat, ar putea cuceri şi stăpâni Africa întreagă şi o parte din Asia.

Pentru după masă la ora 3 avem invitație la ceaiul oferit la hotelul „Mena House" de lângă piramida lui Cheops. S'a apropiat deci timpul să vedem în sfârşit şi minunea minunilor: Piramidele! Când m'am decis să plec în Egipt, cel dintâi gând al meu a fost: voi vedea piramidele. Şi azi când abia o jumătate de oră mă mai desparte de vederea acestor uriaşi, bucuria mea abia mi-o pot stăpâni: voi vedea acei coloşi cari au trecut în tradiția popoarelor şi în poveştile arabe. În minte îmi vin toate scenele din epoca faraonilor şi a robiei Evreilor în Egipt şi-mi trec fragmente din noaptea a nouăsprezecea din „o mie şi una de nopți", unde se spune:

„A doua zi de dimineață Sultanul porni la drum, trecând mai întâi pe ostrov şi de acolo, întovărăşit de vizirul Şemşedin, ducându-se spre piramide".....

Pentru piramide avem tramvai, care din piața hotelului nostru ne duce până în fața hotelului „Mena House" lângă piramida cea mare, a lui Cheops. Maşina ne-ar costa mai mult, pe când tramvaiul ne duce cu 20 Lei. Drumul duce prin Kass-El-Eini pe lângă Facultatea de Medicină, ajunge pe malul Nilului, peste un pod trece peste „valurile blonde" ale lui şi după puțin timp ieşim din oraş având la dreapta

tramvaiului o şosea largă, asfaltată, şosea făcută dela Nil special pentru a merge la cele trei piramide, cu vile frumoase dealungul ei şi cu arbori sădiţi cari dau drumului un aspect maestos. Acest drum asfaltat s'a făcut de oraşul Cairo în 1869 în cinstea împărătesei Eugenia, frumoasa soţie a împăratului Napoleon III al Franţei. În acel an s'a inaugurat Canalul de Suez, care leagă Marea Mediterană cu Marea Roşie şi s'au făcut serbări mari la cari a participat împărăteasa Eugenia şi împăratul Franz Iosef al Austriei. Cu acest prilej maestrul Verdi, la cererea vice-regelui Egiptului, Ismail-Bey, a compus opera „Aida", a cărei acţiune se petrece în palatul închipuit al faraonilor dela poalele piramidelor. Această operă s'a cântat mai întâi la Cairo în seara de 24 Decemvrie 1871, fiind de faţă Napoleon III cu împărăteasa Eugenia, iar la pupitru marele Verdi conducea însuş opera „Aida".

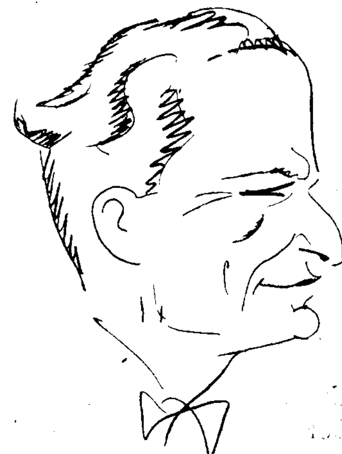
Urcarea pe piramide

De-alungul acestui drum ne duce şi pe noi tramvaiul spre piramidele pe cari le vedem departe înaintea noastră, ridicându-se la marginea deşertului. Tramvaiul se opreşte la staţia ultimă care se află în faţa luxosului hotel „Mena House". Coborându-mă din tramvai, am privit la stânga sus spre piramida lui Cheops, la care ca să ajungi, trebue să urci mult timp. Vedeam persoane căţărându-se de blocurile piramidei. Toată distanţa şi faptul că piramida o vezi zidită pe un deal, mi-a prilejuit o deziluzie: văzând piramida mi s'a părut mult mai mică de cum mi-am închipuit-o; blocurile de piatră mult mai mici. Văzând însă vietăţi mişcându-se spre vârful piramidei, mi-am dat seama că dacă oamenii se văd atât de mici, desigur că blocurile din cari e zidită piramida trebue să fie mari.

În faţa hotelului „Mena House", staţionează în permanenţă un şir mare de cămile înşeuate frumos şi împodobite cu covoare, pentru a putea primi călări pe oricine. În grădina hotelului, în faţă, călătorii cari locuesc în hotel, joacă tenis îmbrăcaţi în haine albe „crème", numai în cămaşă şi cu capetele goale. Suntem în Decemvrie, dar par'c'ar fi o zi de Iulie la noi. Urcăm scările cari ne duc pe terasă, unde la mese staţionează public enorm; un alt public enorm intră şi iese din hotel. Pe lângă călătorii obişnuiţi ai hotelului mai sunt azi aici încă 2500 de medici cu soţiile lor, străini veniţi din toată lumea la congres.

Sala cea mare a hotelului e tapetată cu lemn sculptat cu „arabescuri". Suntem serviţi de aceiaşi negri sudanezi buni şi blânzi. Sus, se află orhestra elegantă care ne face bucuria nespusă de a ne cânta uvertura din opera „Califul din Bagdad".

Pe scările terasei ne-am fotografiat, împreună cu medicii arabi, apoi am plecat urcând pe drumul care duce la piramidă şi după câteva clipe eram în faţa celei mai teribile opere omeneşti din câte există pe pământ. Deziluzia pe care am încercat-o cu o oră înainte când m'am dat jos din tramvai, de data aceasta a dispărut. Mă aflam în faţa unui munte zidit din blocuri de piatră cubică înalt de 140 metri şi vechiu de 4500 de ani! Baza are laturile de câte 227 metri. Blocurile de piatră, acum văzute de aproape, erau enorme, iar clădirea în adevăr minunată. Piatră prinsă de piatră fără var, fără pământ, fără ciment, fără fier, ci numai prin greutatea şi masivitatea blocurilor de piatră cubică între cari cele mai mici au un metru cubic. Faraonul Cheops şi-a zidit această piramidă aici chiar în marginea deşertului pentru a-i servi de mormânt. O sută de mii de oameni au lucrat timp de treizeci de ani la această piramidă. Piatra din care e zidită piramida nu e piatră de granit, cum scriu greşit unii călători cari nu cunosc pietrile, ci e piatră de calcar care se macină mai repede astfel încât la noi unde sunt ploi dese şi îngheţuri, această piramidă n'ar putea dura atât de mult; aici însă unde putem spune că nu plouă niciodată şi iarnă sau îngheţ nu există, ci soarele scaldă piramida de dimineaţa până seara, această piramidă poate dura şi sute de mii de ani. Cheops şi-a zidit piramida făcându-şi în interiorul ei camera în care avea să-i fie aşezată mumia într'un sarcofag. Theophile Moreux susţine că această piramidă n'a fost construită numai spre a servi de mormânt unui faraon, ci preoţii egipteni cari formau o castă sacră de savanţi, au ridicat-o spre a putea astfel păstra formulele matematice şi astronomice descoperite de ei.

(Va urma)

Dr. EUGEN DOBROTĂ

VITRINA CARŢII

CRONICA LITERARĂ

Prof. Petre Drăghici

Aron Cotruş: PRINTRE OAMENI ÎN MERS. Sosnowiec, Polonia 1933.

Muza poeziei este adesea foarte şugubeaţă. De obiceiu la poeţii lirici, cari ne deschid propriul suflet şi ni-l oferă pentru a-i gusta şi analiza conţinutul suav şi misterios, cu alte cuvinte pentru a le împărtăşi senzaţiile, durerile şi bucuriile, structura sufletească sentimentală era covârşitoare. Lamentaţiile romanticilor au rămas celebre în literatură şi gamele iubirii clocotinde, temperate şi răcite se impuneau receptivităţii auditive a cetitorului prin cascade de alexandrini. Adevărat că a trecut de-atunci multă vreme şi-a fost între timp şi-un răsboi mondial, astfel că factura poeziei subiective a suportat şi ea varii şi nebănuite transformări. In primul rând în poezia modernă s'a căutat să se treacă peste vechia prejudecată a lirismului de sentiment şi să se selecţioneze motivele de inspiraţie din sfera intelectuală sau cea voliţional-energetică. Biata poezie, a cărei menire nu era doar altceva, decât tot eternul cântec de iubire al bărbătuşului, despre care ne învaţă ornitologia, a trebuit deci să suporte mutilaţii ciudate şi derivaţii forţate, pe cari unii critici le-au numit *sublimare.* Este o constatare banală, că poeţii contimporani nu mai cunosc amorul, nu mai ştiu să iubească, în orice caz nu ne mai află demni pentru a ne împărtăşi sentimentele. Discreţia aceasta excesivă ar fi o dovadă de subtilizarea sufletească şi poate delicateţa gestului ne-ar împăca, dacă el nu ne-ar lipsi de acele fermecătoare romanţe, cari inspirau pe bunicii noştri în momentele decisive ale dragostei şi-şi găseau gingaşul ecou în inima sensitivă a bunicelor. Nimic din toate aceste frumuseţi nu a mai rămas în poezia modernă. Chiar erotică, ea este sau frivolă, sau satanică, sau bizară.

Poezia românească a ţinut pasul voiniceşte cu toate şcolile şi curentele apusene, dela simbolism la suprarealism şi expresionism până la aristocratica tendinţă neo-clasică. Cei doi poeţi mai reprezentativi ai Ardealului postbelic, domnii L. Blaga şi A. Cotruş, încă se integrează fără dificultate în ritmul ei modern. Dar până când poezia dlui L. Blaga — pe lângă tot misticismul uneori căutat — ne lasă în ultima analiză impresia unei autentice şi superioare intelectualizări a sentimentului, dl A. Cotruş este poetul energiei transilvănene. Dinamismul acestei forţe primordiale isbucneşte impetuos dela cea dintâi pagină, când, deschizând *placheta* cu copertă roşie-revoluţionară, tipărită în condiţii excelente la Sosnowiec, Polonia, unde dl Cotruş este ataşatul nostru de presă, imaginea în plină revoltă a poetului ţâşneşte similar acelor figuri din cutiile cu resort de joacă pentru copii*:*

iată-mă! lacom de arşiţe, aspru, ne'nfrânt, —
parcă pe-un cal năzdrăvan
am ţâşnit cu părul in vânt,
dintr'un vulcan
ori din fund de pământ...

o, viaţă de prăpăd şi de noroc,
despică-mă in mii de-auzuri şi de braţe'n mers
peste timp şi univers!...

Păcat numai că această energie nu este mai amplă — are respiraţie cam scurtă — şi comprimată oareşcum în cele patruzeci de poezioare, nu isbuteşte să declanşeze îndeajuns ideologia revoluţionară şi concepţia nouă de viaţă, pe care hotărât dl Cotruş şi le-a însuşit sincer şi fără compromisuri.

S'a stăruit de nenumărate ori şi s'a disertat în diferite feluri asupra caracterului politic, social, etic, colectiv etc., al literaturii ardelene. Chipurile scriitorii noştri din Ardeal ar avea mai ales preocupări sociale şi morale, iar arta noastră epică (Agârbiceanu, Rebreanu) şi cea lirică (A. Mureşanu, Coşbuc, Goga, Cotruş), ar fi adus chiar *această notă nouă* în literatura românească. Mai greoi, mai masiv, dar mai temeinic, mai conştient de drepturile sale şi în consecinţă mai revoluţionar, Ardealul s'a manifestat prin scriitorii săi *politiceşte.* Lăsând la o parte tendinţa suspect peiorativă, care se ascunde de obiceiu după asemenea categorice afirmaţii, rămâne indiscutabil, că poezia lirică ardeleană a avut totdeauna o notă revoluţionară. Dacă însă această notă i-a servit d-lui Goga pentru exaltarea naţionalismului şi-a canalizat-o în invective contra uzurpatorilor de ieri, dl Cotruş o mânueşte pentru a exalta şi-a glorifica pe majestatea sa ţăranul român şi contra uzurpatorilor de azi. Cele mai multe şi cele mai reuşite poezii se rapoartă la această temă. Iată una dintre cele mai caracteristice:

Io,
Ion Roată,
unul din pietroasa, aspra gloată
trec pe-al vremii cal fără de frâu,
fără cuţit şi pistoale la brâu...
armă mi-e — spicul de grâu...

târât din ziua de eri,
fără averi,
fără somn,
sânger încă de palme,
de paturi de puşti, de sudalme
fără ogor, fără pâine,
dar mâine,
ca niciodată,

fi vol mare, darnic Voevod şi Domn
peste ţara românească toată...

Dar inspiraţia socială a poetului nu poate lupta numai pentr'un ideal, realizat în bună parte prin împroprietărire, vot universal şi conversiune, ci evocă vizionar proletarizarea inevitabilă a oraşelor noastre, pe care nimica nu ne împedecă să le clădim:

— noi, strănepoţi de păcurari nomazi —
în faţa Romei, Parisului, New-Yorkului de azi,
biruitoare
sub crivăţ şi soare,
titanicele noastre Sarmisegetuze de mâine?!...

Astfel „luminile oraşului ce'nşală şi orbeşte", acele *villes tentaculaires*, cântate de poetul belgian, Verhaeren, au ademenit pe bietul Pantea de pe ogorul cu miros crud de cânepă verde în ucigătoarea fabrică şi acelaş mediu îl ajută pe poet să-şi formuleze plastic şi energic idealul social:

să fie pentru toţi:
şi trudă şi folos,
să fie pentru toţi:
acelaş sus şi jos...
să fie acelaş cer
pentru plugar, pentru boer,
pentru împărat, pentru miner...
să fie,
odată şi-odată,
pentru vecie,
pământul mănoasă, frăţească moşie,
pentru omenirea toată...

Accentele acestea de-o nobilă structură sunt relativ răsleţe şi sunt covârşite în volum de motivul tradiţional, împletit într'o concepţie umanitară dintre cele mai înduioşetoare, v. *Casa de ţară, Todor Săcure, Copil de moţ,* şi acel admirabil *Cosaş:*

şi-al casei ecou pin'departe
se rupe, se 'mparte...
par'că pretutindeni lângă el
şi-ar bate aspru coasele de oţel
mii de străbuni ce-odată, voinici,
cosiră prin vânt şi zădufuri, pe-aici.

Iar când poetului nu-i ajung realităţile sociale pentru a-şi ventila surplusul de energie, fantazia îl poartă pe aripile aeroplanului:

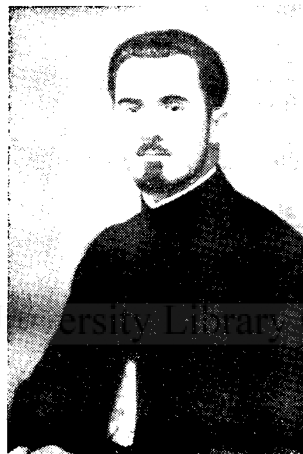
în săgeţi de soare mă'nghimp
atât îi merge de-aproape
pe-ale văzduhului ape...

Un ultim pas în beţia dionisiacă a forţei sfârşeşte logic în abstracţiune, fără a stinge întru nimic avântul iniţial al poeziei. Nu a mai rămas decât aspiraţiunea nelimitată, care se concretizează în reuşite simboluri:

în zăduf, pe a craterului vatră,
subt suliţe ştirbe de vânturi ce latră
ruptu-şi-a drum îndărătnic prin piatră
şi, lacom de soare, şi svelt, şi stingher,
ca din rădăcini enorme de fier,
din trândavă lavă bolnavă,
fără zor şi zăbavă,
drept, dornic, crescut-a spre cer,
subt fulgere fără de număr,
sus, pe-al vulcanului umăr...
(Bradul).

Forma nervoasă şi originală, ritmul abrupt, stilul lapidar, imaginile plastice şi nouă (doar păcat că unele se repetă prea des: fulger, torent etc.), rimele elegante (lege-ne-legene, stea — Pantea, a căror întrebuinţare este poate datorită şi poeziei eminesciene), concepţia sinceră şi îndrăzneaţă şi mai ales ne'ntrecutul *elan vital* din *Oameni în mers* ne îndrituesc să vedem în dl Cotruş un real talent poetic, dela care aşteptăm şi alte volume tot aşa de revelatoare.

P. DRĂGHICI

Pr. Il. V. Felea

O SPOVEDANIE SINCERĂ, traducere de *G. Alioşa (Pr. Gh. Ţinică)*, cu o prefaţă de Gala Galaction. Bucureşti 1933, pag. 92, preţul 20 Lei.

Deşi în vremea noastră se scrie mult, literatură bună avem puţină. Indeosebi literatură religioasă, pentru hrana şi înălţarea sufletului, se scrie foarte puţină. Iată de ce, prezentăm aci o traducere din bogata literatură duhovnicească a ruşilor, în care un suflet de creştin, pribeag şi păcătos, îşi spovedeşte desfătarea şi încântarea pe care o trezeşte şi o susţine în suflet rugăciunea continuă, rugăciunea inimii. Aflăm aci povestită mişcător de frumos calea pe care a mers un om, încercările şi greutăţile pe cari le-a întâmpinat el, până ce s'a învăţat şi a obicinuit şi pe alţi oameni *să se roage neîncetat*.

Dascălii lui au fost: un duhovnic, Biblia şi „iubirea virtuţii", o carte scrisă de 25 sfinţi Părinţi. Citind cărţile şi după îndemnurile duhovnicului rostind mereu rugăciunea *„Doamne Isuse Hristoase miluește-mă"*, la început de 3000 ori pe zi, apoi de 6000 şi în sfârşit de 12.000 de ori pe zi, a ajuns la atâta uşurinţă în rugăciune, încât nimic nu putea să-i facă o plăcere şi o bucurie mai mare ca rugăciunea. „La simpla chemare a numelui lui Isus Hristos, mă simţeam copleşit de fericire. Inţelegeam acum ce vor să zică cuvintele: *„Impărăţia lui Dumnezeu e în voi"* (Luca 17, 21). Toate aceste simţiri îmi arătau că rugăciunea lăuntrică e plină de roade: mântuitoare dragoste pentru Dumnezeu, pace lăuntrică, încântarea duhului, curăţia cugetelor, mişcarea cu uşurinţă şi vigoarea tuturor mădularelor, starea generală plăcută,

nesimțire față de boli și supărări, putere nouă de judecată și o nouă înțelegere a Sf. Scripturi; priceperea graiului tuturor făpturilor, alungarea oricărei ambiții, o nouă pătrundere despre sfințenia vieții lăuntrice și în sfârșit: *siguranța că suntem aproape de Dumnezeu și de dragostea Lui pentru toți".*

Cartea e împodobită cu alese povestiri de experiențe duhovnicești, e scrisă într'un stil ușor și strălucește de frumusețea înțelepciunii biblice. Cine vrea o lectură ziditoare de suflet, cine dorește întoarcerea la prima stare de nevinovăție, cine năzuiește să facă un pas de apropiere de Dumnezeu prin rugăciune, să citească traducerea păr. G. Alioșa și va afla în ea o comoară de cugetare și simțire care-l ajută să-și îmbunătățească viața și să urce pe scara desăvârșirii până la înălțimea staturii Mântuitorului Hristos. Și la acest lucru este chemat tot omul și mai ales tot creștinul.

Il. V. FELEA

V. Papilian

CERURILE SPUN... misterul creștin de o înaltă inspirație ortodoxă, al dlui V. Papilian, pe care l-am publicat în numerii de până acum ai „Vieții Ilustrate" a apărut într'un simpatic volum în editura revistei noastre.

Vom reveni în curând mai pe larg asupra acestei lucrări, de o valoare spirituală aproape unică în literatura noastră dramatică.

N. C.

CE S'A ÎNTÂMPLAT ÎN LUNA TRECUTĂ

La noi

PRIMUL CONGRES ANUAL AL „FRĂȚIEI ORTODOXE ROMÂNE".

In zilele de 27—28 Oct. la Sibiu au avut loc mari serbări național-ortodoxe. FOR-ul și-a ținut primul congres anual. Zilele acestea cari vor rămâne imprimate cu litere de aur în analele ortodoxiei românești, au fost zile de reculegere și elevație sufletească pentru cele aproape 10.000 de suflete participante. Programul bogat și variat a dat ocazie la momente de înălțătoare manifestare a sufletului ortodox.

Sâmbătă, în 27 Oct. s'a ținut o consfătuire intimă între membrii comitetelor eparhiale și a celui central. Seara s'a oficiat slujba privegherii și s'au mărturisit membrii FOR-ului. Duminecă, 28 Oct. s'a oficiat sf. liturghie de către un sobor în frunte cu I. P. S. Mitropolit Nicolae. La ședința de deschidere, ținută în aceeași zi la ora 11, pe lângă mulțimea neobișnuit de mare a participanților s'a remarcat prezența: I. P. S. Mitropolit Nicolae, PP. SS. Lor Grigorie al Aradului, Vasile al Caransebeșului, Andrei vicarul Orăzii, Vasile vicarul Sibiului, dl ministru Lapedatu, dna Alexandrina Cantacuzino, dnii Oct. Goga, I. Lupaș, S. Dragomir, O. Ghibu, Popescu-Necșești, C. Corneanu, G. Lungulescu etc. După cuvântul de deschidere al președintelui FOR-ului, dl prof. univ. S. Pușcariu au adus saluturile *I. P. S. Nicolae, PP. SS. Lor Grigorie și Vasile* (al Caransebeșului) *dl ministru Lapedatu* din partea guvernului, *păr. M. Bulacu* în numele I. P. S. S. Patriarh Miron, *dna A. Cantacuzino* în numele Societății ortodoxe a femeilor române, *Dr. G. Preda* din partea Astrei, *păr. Dr. G. Cichandu* în numele Asociației clerului „A. Șaguna", *păr. Partenie* în numele „Asociației generale a clerului", *prof. I. Popa* în numele Federației corpului didactic din Sibiu, prefectul *Dr. N. Regman* în numele județului, *stud. I. Faur* în numele studențimii și dl *G. Lungulescu* în numele dlui Stelian Popescu, președ. Ligii antirevizioniste. După masă, încadrată în corurile Societății Sf. Gheorghe a tineretului din comunele Rășinari, Sadu și Turnișor și-a desvoltat conferența despre „Reînvierea națională a României" dl Oct. Goga. Luni s'a ținut ședința desbaterilor în care s'au discutat o serie de chestiuni în legătură cu problemele vitale ale neamului și Bisericii ortoduxe. Hotărârile au fost cuprinse în moțiunea de mai jos:

F. O. R.-ul convins de necesitatea tot mai mare ca viața religioasă și morală să fie intensificată, și conștient că biserica ortodoxă este și rămâne temelia statului român și cea mai puternică garanție a consolidării lui, cere:

1. ca solidaritatea ortodoxă să fie susținută printr'o organizare din ce în ce mai stăruitoare;

2. ca învățământului religios în școli să i se dea atențiune mai mare și ca el să fie încredințat unor catiheți, cari dispun de tot timpul necesar spre a face un apostolat din catedrele lor;

3. ca cel puțin la una din academiile teologice din mitropolia noastră să se poată da examen de licență, drept recunoscut celei unite dela Blaj;

4. ca să fie cât mai curând reînființată vechea episcopie a Maramurășului, leagănul istoric al descălicătorilor ortodocși din Moldova și înființarea deocamdată a episcopiei Timișoarei, satisfăcându-se astfel o veche hotărâre a congresului național-bisericesc și o necesitate națională religios-morală a bănățenilor;

5. ca atât conducătorii bisericii cât și guvernul țării să aibă toată solicitudinea, aducând și jertfele

materiale necesare, pentru ca în secuime să fie readuși la matca bisericii ortodoxe și recâștigați națiunei, românii secuizați sub stăpânirea trecută;

6. hotărește ca fiecare secție eparhială a F. O. R.-ului să verse jumătate din veniturile anului viitor 1935 sf. Patriarhii, pentru ridicarea catedralei ortodoxe din Capitala țării;

7. mulțumește conducerii F. O. R.-ului pentru stăruințele depuse întru recuperarea fundațiunei Gojdu și o roagă să persevereze în această acțiune pentruca soluția definitivă să fie dată cât mai urgent;

8. constată cu îngrijorare că, catolicismul din România de ambele rituri, cum îi place să se numească, devine din ce în ce mai agresiv. F. O. R.-ul respinge cu indignare atacurile sistematice împotriva ortodoxiei, atacuri cari nu cruță nici prestigiul arhiereilor. Acestei acțiuni a catolicismului pe care o considerăm primejdioasă nu numai ortodoxiei, ci și însuși statului român, F. O. R.-ul îi opune hotărârea sa nestrămutată de a păstra neatinse drepturile bisericii dominante.

In special ne umple de revoltă românească faptul, că la ultimul congres al Agr-ului ținut la Lugoj, sub președinția unui ministru activ s'au putut aduce hotărâri, cari sunt în flagrantă contrazicere cu constituția și cu dispozițiile pozitive din legile țării. Astfel respingem tentativa de a reduce rolul și însemnătatea Bisericii noastre dominante cu prilejul manifestațiunilor cu caracter național și al festivităților oficiale; ca și încercarea de a acapara pe seama catolicismului românesc și unguresc deopotrivă, fonduri aparținătoare în mod legal exclusiv statului român, ca succesor de drept al fostului stat ungar;

9. Cerem ca așa zisul acord încheiat la Roma în 30 Mai 1932 cu Vaticanul, acord prin care s'a încercat, în mod subversiv, să se legalizeze o instituție maghiară anticanonică, ilegală și primejdioasă statului român, să fie declarat nul

Congresul „Frăției". Ieșind din catedrală

și neavenit, fie printr'un act de guvernământ, fie prin votul parlamentului, fie prin justiție, pentru ca astfel statul român și universitatea din Cluj să intre în posesia averilor deținute în mod ilegal, de statusul romano-catolic ardelean, averi în mare parte de origine ortodoxă.

Comitetul de direcție al FOR-ului va lua toate măsurile pentru ca această hotărâre să fie dusă la îndeplinire cu toate mijloacele în timpul cel mai scurt;

10. Congresul aduce omagii de devotament către Rege și Dinastia

P. S. Roman, episcopul Orăzii

ortodoxă și mărturisește deplina solidaritate a mirenilor cu acțiunea I. P. S. Lor ierarhi și cu clerul întregei noastre Biserici ortodoxe.

Seara s'a dat un concert religios în catedrala mitropolitană. Intre coruri I. P. S. Mitropolit Nicolae și-a desvoltat conferința despre „Autonomia Bisericii". Luni după masă s'a făcut un pelerinaj la mormântul mitropolitului Șaguna, unde s'a oficiat un parastas și s'a depus o coroană de flori.

FESTIVITĂȚILE DELA ORADE. Cetatea de reședință a Prea Sfințitului Episcop Roman Ciorogariu a fost de curând teatrul unor festivități religioase de o măreție impresionantă. In 11 Noemvrie a. c. s'a sărbătorit împlinirea unui veac și jumătate dela durarea catedralei ortodoxe române din Orade.

La festivități a participat întreg episcopatul ortodox din Ardeal, în frunte cu I. P. S. Sa Mitropolitul Dr. Nicolae Bălan, dl general Condeescu, reprezentantul M. Sale Regelui, dl Ministru al Cultelor Al. Lăpedatu, dl Dr. C. Angelescu, ministrul școalelor, dl O. Goga, O. Ghibu, sute de alți intelectuali precum și câteva mii de credincioși din întreg Ardealul.

După Sf. Liturghie săvârşită în catedrală de întreg corul episcopesc, I. P. S. Mitropolit Nicolae a rostit o înălțătoare predică, spunând că sfântul lăcaş dela întemeierea căruia se împlinesc 150 de ani a fost fereastra prin care un popor robit — ca odinioară profetul Daniil din robia babilonică — privea spre Sionul libertății noastre naționale care trebuia să vină.

Praznicul a continuat la Teatrul „Regina Maria", unde numeroasa asistență a avut prilejul să asculte profeticul cuvânt al octogenarului şi mult iubitului episcop Roman Ciorogariu, precum şi al celorlalți ierarhi şi reprezentanți ai autorităților.

Ințeleptul şi viteazul paznic al credinței şi al zestrei noastre naționale la granița apuseană a țării, P. S. episcop Ciorogariu, a fost decorat cu acest prilej de M. Sa Regele Carol II cu „Marele Merit".

Festivitățile dela Orade au fost încă o strălucită manifestație națională şi ortodoxă, ale cărei ecouri se vor împrăştia până la cealaltă graniță a țării, întărind pretutindeni sufletul românesc pentru marile lupte ce-l mai aşteaptă.

† MITROPOLITUL PIMEN. Luni, 12 Noemvrie, a încetat din viață în vârstă de peste 80 ani, mitropolitul Pimen al Moldovei şi Sucevii. Inainte de-a se sui pe tronul mitropolitan înaltul ierarh a ocupat şi scaunul vlădicesc al eparhiei Dunării de jos. In lunga sa viață mitropolitul Pimen a dovedit o sinceră râvnă întru îndrumarea pastorală a clerului de sub conducerea sa şi a poporului pe care l-a iubit totdeauna, dorind să-l vadă vecinic pe drumul cel bun al propăşirii morale şi culturale. Ilustrul dispărut mai ales în ultimul sfert de veac a oblăduit istorica Mitropolie a Moldovei, a luat parte activă, adeseori chiar pasionată, la frământările naționale şi sociale ale neamului. In timpul regenței din care a făcut parte şi Inalt Prea Sfințitul Patriarh Miron, mitropolitul Pimen a fost preşedinte al Sfântului Sinod.

† Mitropolitul Pimen al Moldovei

Inaltul ierarh a fost aşezat cu onorurile cuvenite spre vecinică odihnă în satul său natal Provița din valea Prahovei. Bunul Dumnezeu să-l odihnească în corturile luminoase ale drepților săi.

DESVELIREA MONUMENTULUI LUI M. VELICIU. Sporesc tot mai mult monumentele menite să simbolizeze recunoştința neamului față de marii luptători de pe frontul idealului nostru național.

Monumentul lui M. Veliciu

In 21 Oct. 1934 a avut loc în Chişineul Crişanei solemnitatea desvelirii bustului marelui naționalist advocatul Mihail Veliciu.

Inițiativa gestului de o înaltă semnificație morală este a inimosului român Dr. I. Suciu, prieten şi tovarăş de luptă al lui Mihail Veliciu.

Cel sărbătorit cu atâta vrednicie a fost un mucenic al idealului nostru național, pentru care a suferit temniță împreună cu ceilalți *memorandişti*. Dârzenia caracterului lui de Român pe care şi-a manifestat-o cu o tenacitate impresionantă în întreaga lui viață, a fost o admirabilă şcoală pentru marii luptători de mai târziu, Vasile Goldiş şi Cicio Pop.

P. S. episcop Grigorie rostindu-şi cuvântul de pomenire

La solemnitatea desvelirii monumentului, care eternizează memoria memorandistului Mihail Veliciu, au participat P. S. episcop Grigorie al Aradului, dl Prof. univ. Ion Lupaş, precum şi un mare număr de cărturari şi țărani din toate părțile Ardealului desrobit.

SFINȚIREA BISERICII DIN PETRILA. In cadrul unei înălțătoare solemnități s'a sfințit luna trecută biserica din Petrila, parohie păstorită de harnicul preot Seb. Ciocan.

Sfântul locaș s'a ridicat cu grija și cu precumpănitoarea jertfă a vredicului inginer A. Moțet-Grigoraș, membru al consiliului parohial.

Printre distinșii oaspeți cari au cinstit cu prezența lor această solemnitate însemnăm pe P. C. Părinte Nicolae Colan, delegatul I. P. S. Mitropolit Nicolae și al FOR-ului, Prot. I. Duma-Petroșani, Colonel Podgoreanu, Nic. Gavrilescu, dir. societății „Lonia", V. Șerb, dir., Ing. Hrisanidi, Ing. Georgescu Gorjanu, Ing. Panaitescu, Prof. Gh. Ghiță, V. Brasset, N. Todea, N. Romanescu ș. a.

In cadrele sf. Liturghii Păr. N. Zoican a rostit o înălțătoare predică, iar la ședința Frăției ortodoxe Române, ținută după masă, a conferențiat Păr. rector N. Colan.

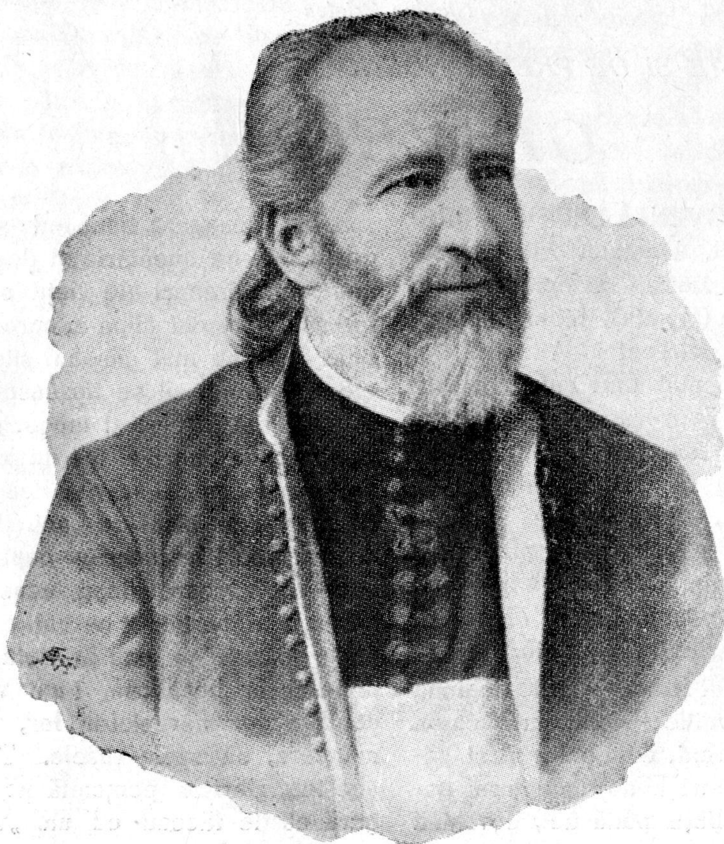
Amintim, cu lauda cuvenită, contribuția muzicală de înalt nivel a corului din Petrila, condus cu iscusință de dl Dumbravă.

Pe Valea Jiului ortodoxia e în plină creștere. Ceeace ne bucură deosebi.

Biserica din Petrila

Jos:
Zaharia Boiu

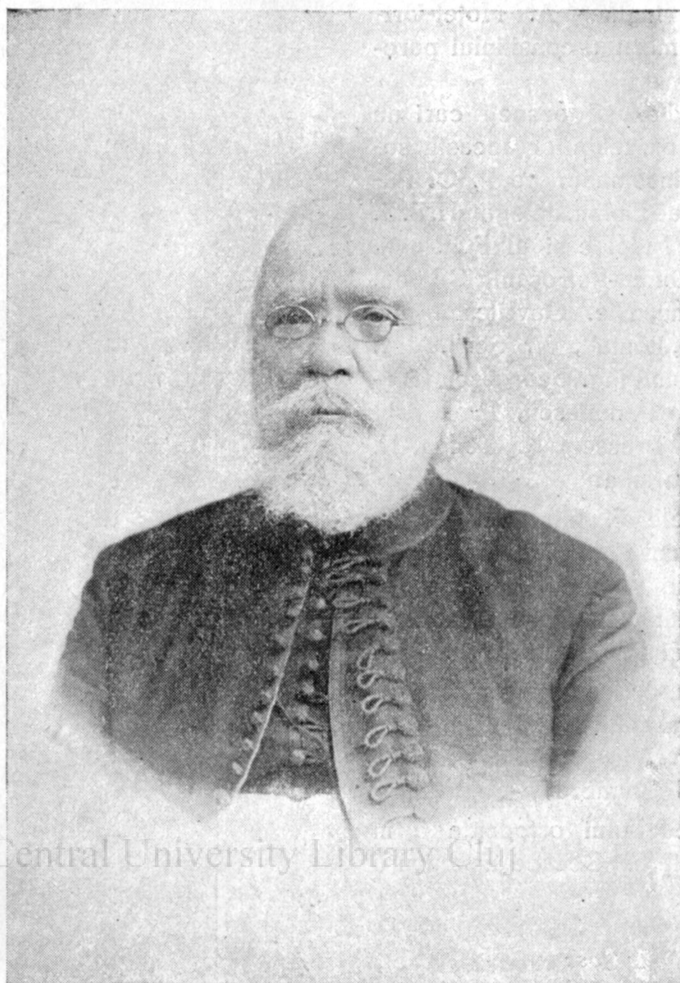

UN VEAC DELA NAȘTEREA LUI NICOLAE CRISTEA ȘI ZAHARIE BOIU. Din inițativa Consiliului arhiepiscopesc s'a sărbătorit la Sibiu, cu vrednicia cuvenită, împlinirea unui veac dela nașterea celor doi precursori ai unității noastre naționale și distinși slujitori ai sfintei noastre Biserici: Nicolae Cristea și Zaharia Boiu.

Primul a fost asesor consistorial și unul dintre cei mai prețioși colaboratori ai marelui Mitropolit Andrei Șaguna, organizatorul și conducătorul meseriașilor români din Sibiu și redactorul „Telegrafului Român". Pentru neînfricata sa ținută națională, a suferit temniță ungurească, împreună cu ceilalți memorandiști.

Al doilea a stat tot în slujba Bisericii, ca asesor și colaborator al aceluiaș mare Arhiereu, fiind un încercat predicator, un talentat

poet și un iscusit alcătuitor de manuale didactice. Pentru vrednicia sa pe tărâmul școlar și literar, Academia Română l-a ales membru corespondent al ei.

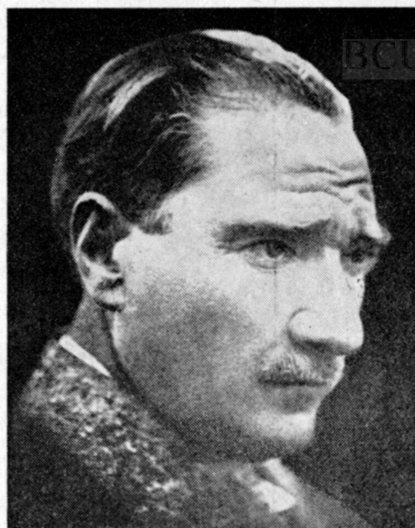

Nicolae Cristea

La alții

CONFERENȚA DELA ANCARA. Delegații statelor balcanice s'au întrunit în capitala republicei turcești, pentru a hotărî asupra unei mai strânse colaborări în vederea asigurării păcii. Conferința s'a desfășurat în cadrele unei desăvârșite armonii și în atmosfera unei cordialități care inspiră cele mai bune nădejdi în ceeace privește raporturile dintre țările semnatare ale pactului balcanic.

Cine nu se bucură, când [statele își solidarizează eforturile pentru consolidarea păcii?

Kemal Pașa

ECOUL TRAGEDIEI DELA MARSILIA. Jugoslavia a înaintat Societății Națiunilor un memoriu, arătând amestecul vinovat pe care l-a avut Ungaria în odiosul atentat dela Marsilia, care a curmat mișelește viața celor doi stâlpi ai păcii: Regele Alexandru și minitrul Louis Barthou. Țara îndoliată cere înaltului for internațional să aplice sancțiunile cuvenite celorce nu-și dau astâmpăr revizionismului lor și tulbură pacea lumii cu mijloacele celui mai ordinar terorism.

DE TOATE ȘI DE PRETUTINDENI

GHIVECIU

O ELOCVENTĂ LECȚIE A PREZENTULUI. Doamna Alina Caro-Delvaille, ziaristă și conferențiară din Hâvre (Franța), întoarsă acasă, dupăce a petrecut în America trei ani — cei mai duri ani, anii prăbușirilor bancare, ai depresiunii economice și ai biciuelilor crizei — a scris ce-a putut să constate pe'ndelete, într'un timp material suficient, la vigurosul popor de peste ocean. Ea se ocupă mai mult de femeile americane, cărora le aduce un simțitor omagiu.

Am văzut femei — scrie doamna Caro-Delvaille — obicinuite cu un lux exuberant, cu confortul și gătelile de cari le-au înconjurat generos bărbații până aci, devenind spontan menagere, ocupându-se de copiii lor, de bucătărie și de cele mai umile treburi ale vieții servitorești. Căci din clipa în care bărbații înșiși nu mai găseau situații, ele au trebuit să se lipsească de slujbele din birouri și magazine și să-și asume partea lor de jertfă, renunțând a mai fi servite deagata. Bărbații s'au lăsat de „activitățile de lux“ cari le ofereau copioase clipe de recreare după ceasurile hărăzite afacerilor și pe câți dintre aceia cari n'au pus în viața lor piciorul în bucătărie, i-am văzut dând ajutor nevestelor lor, după mâncare, să spele vasele. Toate acestea, ziarista pomenită ne asigură că le făceau cu un „vesel

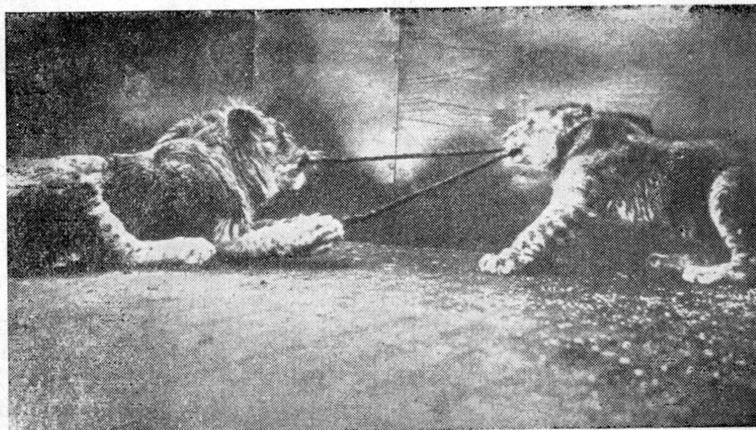
curaj", căutând în această luptă împotriva sărăciei o plăcere sportivă și aflând-o — poate!

Frumos, nu? Și pilda vrednică de adoptat și de urmat de toți aceia pe cari asprimea vieții actuale i-a găsit încurcați în păpurișul unui traiu bogat și complicat, cu exigențele căruia acum trebue să se ia la luptă dreaptă. Americanii, în anii de belșug — cari din grația Cerului au fost mulți — au întors spatele fericirii, care este contrarul avuției. Acum când din grația (și nepriceperea) oamenilor, cuvântul „criză" și corespondentul său faptic e până și pe buzele pruncilor din leagăn, ei se arată a fi la înălțimea probelor brutale pe cari le servește viața, tuturor. Acum, tragem nădejde că au aflat fericirea. Acum sunt cu adevărat bogați. Până acum, au fost săraci. Știut fiind — cum spune un sfânt părinte bisericesc — că adevăratul bogat e celce n'are lipsă de nimic, nu celce posedă multe. Pretențiile măsurate — începutul cumpătării — și munca sârguincioasă, feresc de mizeria materială și sufletească — deopotrivă! Comunicările d-nei A. Caro-Delvaille care a intuit actualele stări de lucruri din lumea nouă până în măruntaiele lor, le punem înainte, spre meditare, celorce-și răscumpără prin hărnicie și cumpătare menirea lor de oameni și mai cu seamă rataților și inutililor cari acasă n'au ce mânca și'n lume, cu o fadă virtuozitate, practică arta minciunilor provocatoare odrăslite de ușurătatea trotoarelor și de atmosfera sufocantă a cafenelelor. Ceeace fac alții, captează luarea noastră aminte în măsura în care corijază — pilduind sau întărâtând — (după calitatea morală a faptei) — defecte proprii, prejudecăți înrădăcinate și lașități de-o foarte inferioară factură.

De aceea am scris cele ce am scris!

GR. T. M.

DISTRACȚIILE ANIMALELOR. Poate credeți că animalele de circ se plictisesc atunci când nu dau „reprezentații". Vă înșelați. Căci directorii de circ se îngrijesc să le procure și distracții. Firește nu le învață să joace poker, șah, sau table, ci să facă sport — boala veacului.

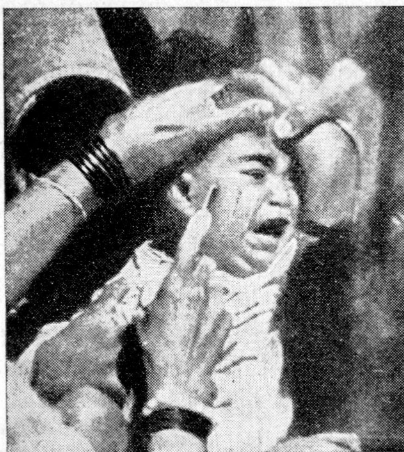
Sportul leilor

Iată, de-o pildă, leii de-alături se distrează încercându-și puterile la trasul unei funii.

TATUAJUL, după câte știm, este o pasiune a unor triburi sălbatice. După „Rumba" și „Carioca", el tinde să se încetățenească însă și printre hipercivilizații veacului nostru. Firește primele victime ale tatuajului nu puteau fi decât din America și Anglia, unde cucoanele au început să se înfrumsețeze zgăriindu-și — deocamdată pe picioare sau pe brațe — câte-o floare sau câte-un fluture.

Se vede că Englezoaicele știu viersul popular:

„Frunză verde'n vârf de băț.
Dacă n'ai de lucru. fă-ți"...

Puschiul „negru" supus la „plăcerea" operației de înfrumsețare

Dolarul de cauciuc

DOLARUL DE CAUCIUC. A fost o vreme când cetățeanul român își da ochii peste cap când i se pomenea de dolar. Admirația sa pentru valoarea banului american față de „leul" autohtom „nestabilizat" și față de sărăcia așa de indisolubil legată de destinul slujbașului român nu arareori lua formă de vers cântat în semi-extaz:

De-ar fi leul cât doleru,
Ce-ar face funcționeru!

Vremea asta însă a trecut. Nu că leul nostru prin cine știe ce miracol, ar fi sărit peste dolar, sau soartea funcționarului român s'ar fi îmbunătățit cumva, în chip tot atât de miraculos. Ci pur și simplu valoarea banului american a scăzut așa de neașteptat, încât astăzi nu mai trebue să dai nici un sutar de lei pe-un dolar.

Americanii înșiși au început să-și bată joc de „stabilitatea" dolarului, prin bani de cauciuc pe care i-a confecționat și pe cari îi vând în prăvălii, printre alte jocuri de copii.

Viața veselă

— Măi, dar neamț mai ești. Hai la o bere!

— Inzadar insiști. M'a oprit medicul; și-apoi i-am promis neveste-mi că mă las de băutură; iar dacă mai vrei un motiv, iată-l: adeneaori am băut cu Mitică trei halbe — și-mi ajunge.

LA LECȚIE.

Profesorul: Cu care mână lucrezi mai ușor? E o chestie de deprindere. După un exercițiu îndelungat orice faci cu mâna dreaptă poți face și cu stânga.

Elevul: Ați încercat vr'odată, domnule profesor, să băgați mâna stângă în buzunarul drept al pantalonilor?

DESPRE „TRADIȚIE"

— Copii! Nici un popor din lume nu are o *tradiție* atât de frumoasă cum e a poporului nostru — zice învățătorul către elevii săi.

— Dar ce este aceea *tradiție*, domnule învățător? interveni un elev.

— Ei, apoi ce să fie! Tot ce rămâne din neam în neam: dela bunicul la tatăl vostru; dela tata la voi și așa mai departe.

După această lecție, cursurile luară sfârșit. Elevii se risipiră, îndreptându-se spre casele lor. Unul dintre elevi lipsi, mai apoi, dela școală câteva zile la rând.

— Ei, Ioane, unde mi-ai fost în zilele acestea? De ce ai lipsit dela școală?, — îl întrebă învățătorul pe elevul, care lipsise.

— Vă rog să mă iertați... zise elevul sfios. *Dar... mi-a cârpit mama tradiția.*

— Cum vine asta?

— Apoi... rămăsese o haină veche dela bunicul și a aranjat-o mama, acum, pentru mine.

Invățătorul se întoarse în altă parte și-și dete cu palma peste frunte. Se bucura de reușita lecției sale.

LA BAIE

Filosoful Diogene ducându-se la baie găsi apa murdară. — Ieșind de-aci, spuneți-mi unde să mă duc ca să mă spăl? — întrebă el.

LA BUN VIN, BUN LATIN

Un mare institut voia să-și angajeze un bibliotecar. S'a publicat concurs. A doua zi un tinăr se prezintă la directorul institutului, cu recomandația unei înalte personalități.

Pentru a avea prilejul să cunoască pe tinăr, directorul invită pe tinăr la masă. In timpul mesii tinărul fu întrebat latinește, dacă vinul e bun. Acesta răspunse tot latinește, *bonus*. Mesenii — toți intelectualii de rasă — au râs cu poftă.

La desert s'a schimbat vinul. Pentru a avea un nou prilej de râs, amfitrionul repetă întrebarea adresată tinărului. Acesta însă răspunse: *bonum.* — Uite, domnule, că s'a făcut latin sadea — zise directorul. — La vin bun, latin bun, replică tinărul.

LA EXAMEN DE BACALAUREAT

— N'ai ști să-mi spui, dșoară, unde zice Alexandri că „Românul e născut poet"?

— Cred, că în operele sale complete.

SACUIEȘTI

Un săcui, întorcându-se cu căruța dela târg, oprește în fața unei cârciumi. Desfăcând ștreangurile cailor intră în cârciumă, unde se îmbată binișor. In timpul acesta cineva-i fură caii. La ieșire, săcuiul monolgează:

— Drace! Acum, ori mi-au furat caii, ori am găsit o căruță...

•

La târg: — Cumpără caii ăștia, că-s cai, de când le dai bice, nu se mai opresc 50 de chilometri.

— Imi pare rău: Nu-i pot cumpăra, că eu îs numai din satul vecin — 10 chilometri de aici — și nu vreau să fac 40 de chilometri înapoi, pe jos.

LA ȘCOALĂ

Invățătorul: Spune Ițig — cât e jumătate din 7.

Ițig — întorcându-se la vecinul său zice: dacă spun 3 e prea puțin, iar dacă spun 4 e prea mult; crezi că sunt prost să spun, ca să mă prindă dl învățător?

ȘCOALA FETIȚELOR

S'a cetit în școală bucata: *„Ce putem învăța dela animalele de casă".*

Fetițele înșiră bunele însușiri ale animalelor și folosul ce ni-l aduc: „dela *câne* putem învăța să fim credincioși; dela *pisică* învățăm curățenie; dela cocoș învățăm sculatul de dimineața".

— Spune și tu ceva, Mărioară! — zice dșoara învățătoare unei fetițe, care ridicase degetul.

Mărioara: dela *vacă* învățăm să dăm lapte!

BIBLIOGRAFIE

Biblioteca poporală a Asociaţiunii „*Astra*" intră în anul 1935 într'al 25-lea an de existenţă. Ea a tipărit în timpul din urmă următoarele broşuri ieftine şi bune pentru poporul iubitor de lumină:

Nr. 208. Poezii poporale din graniţa Năsăudului, culese de Emil Al. Boşca.

Nr. 209—212. Trecutul nostru românesc. Scurt manual de istorie naţională, de prof. Ioan Lupaş.

Nr. 213. Tot omenia-i mai tare, comedie ţărănească, în 3 acte, de Petrea Dascălul.

Nr. 214. Valorificarea muncii, raţionalizarea gospodăriei ţărăneşti. Invăţături agricole-economice, scrise în grai poporal de Gheorghe Brânduş.

Nr. 215—216. Dragostea pârdalnica! (Năravuri muiereşti). Comedie poporală în 4 acte de Iosif Gregor Tajovsky. Tradusă din limba slovacă de Libuşa Monasterianu.

Nr 217. Noroc şi veselie! („Măriuţa Sabie" şi alte schiţe umoristice din viaţa poporului), de Nicolae Lupu.

Nr. 218. Calendarul pentru popor al Asociaţiunii pe anul 1935, întocmit de Horia Petra-Petrescu.

Fiecare număr 5 Lei, afară de Nr. 209—213, care costă 15 Lei, ca şi Calendarul pe 1935.

IN ATENŢIA ABONAŢILOR NOŞTRI

Celorce nu şi-au achitat încă integral abonamentul pe anul 1934 la „Viaţa Ilustrată", le adresăm un nou şi ultim apel, rugându-i să binevoiască a ne trimite de urgenţă restanţele lor. Aşteptările noastre au ajuns la cea din urmă limită.

Administraţia revistei
„VIAŢA ILUSTRATĂ"

VIAȚA ILUSTRATĂ

REVISTA DE FAMILIE

APARE LUNAR

SUB AUSPICIILE „FRAȚIEI ORTODOXE ROMÂNE", SECȚIA SIBIU

ABONAMENTUL PE UN AN 200 LEI. PE O JUMATATE DE AN 100 LEI. UN NUMĂR 20 LEI

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: SIBIU, ACADEMIA TEOLOGICA „ANDREIANĂ"

ABONAMENTE SE POT FACE ȘI LA LIBRĂRIA ARHIDIECEZANĂ, SIBIU

Autorii și editurile cari vor să li se anunțe cărțile sau revistele în „Viața Ilustrată", vor trimite redacției noastre câte un exemplar din aceste cărți sau reviste.

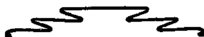
Recomandând „Viața Ilustrată" prietinilor D-Voastră, ne veți ajuta s'o scoatem mai bogată și mai ieftină.

Celuice ne face 10 abonamente plătite înainte, îi trimitem revista gratuit.

La trimiterea banilor pentru abonament rugăm să arătați și numărul sub care primiți revista.

TIPARUL TIPOGRAFIEI ARHIDIECEZANE SIBIU

IN ACEST NUMĂR:

NUMEROASE ILUSTRAŢII

PENTRU COLABORATORI

Revista se pune sub tipar totdeauna la 15 ale lunei. Domnii colaboratori sunt rugaţi să-şi trimită manuscrisele până la această dată. Rugăm articole scurte, scrise citeţ, pe o singură pagină a hârtiei. Intrucât e posibil, dorim ilustraţii (fotografii) la text. Ordinea articolelor e determinată de necesităţi tehnice, nu de alte consideraţii. — Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Primim spre publicare cronici despre evenimentele culturale şi sociale din oricare parte a ţării. Aceste cronici trebue să fie însă însoţite de fotografii.

